

KOVA

Organas Lietuviu Socialistu Sajungos Amerikoje.

"KOVA"
The Lithuanian weekly
Published every Friday, Phil'a., Pa.
by the
**LITHUANIAN SOCIALIST
FEDERATION OF AMERICA.**
(Incorporated April 28, 1908)
SUBSCRIPTION RATES:
In all parts of the world per year \$2.
Editor — E. Vidikas.
Business Manager — A. Zymontas.
Advertising rates on application.
All communications should be addressed to:
"KOVA"
1815 E. Moyamensing ave.
Philadelphia, Pa.

"KOVA"
Savaitinis laikraštis
Heina kas penktą Phil'a., Pa.
Lėdžia
**LIETUVIŲ SOCIALIZTU
SAJUNGA AMERIKOJE.**
(Inkorporuota Balandžio 28 d. 1908)
PRENUMERATA:
Metams į visas dalis svieto \$2.00.
Pusei metų \$1.00.
Atgarsiųjų kainos ant užklauso.
Redaktorius — E. Vidikas.
Administratorius — A. Zymontas.
Be visokių reikalavimų kreiptis šiuo adresu:
"KOVA"
1815 E. Moyamensing ave.
Philadelphia, Pa.

No. 31

TELEFONO NO. KEYSTONE MAIN 2058.

PHILADELPHIA, PA., 2 d. RUGPJŪČIO (August) 1912 m.

TELEFONO: KEYSTONE MAIN 2058.

Metas VIII.

AMERIKA.

Bilius prieš raudoną vėliavą.

Washington. J. H. Mathews, rep. atstovas nuo New Castle, Pa., padavė atstovų butui įnešimą, kad socialistų vėliavai būtų duodama visada tik antra vieta parodose ir iškilimėse. Pirmą vietą turėtų užimti Sav. Valstijų vėliava. Jei kur esti iškilta socialistų vėliava, tai būtina turėtų būti augščiau iškilta Sav. Valst. vėliava. Jei kas pastatytų kur viešai socialistų vėliavą lygioj pagarboj, kaip ir Sav. Valstijų, arba augščiau už S.V. vėliavą, tai turėtų būti nubaustas \$500-\$1000 ir 3-12 mėn. kalėjimo.

New Castle, Pa., dabar yra socialistiška miesto valdyba. Mathews bijosi, kad socialistas neužimtų jo vietą ir kongrese.

Hanfordas rezignavo, kad išvengt didesnės gėdos.

Seattle, Wash. Atsisakė nuo savo vietos teisėjas C. Hanford, kurio nešvarius darbus ištyrinėjo tam tyčia kongreso komisija. Mat, Hanford pasibijojo viešo papeikimo nuo Sav. Valstijų kongreso. Bet Bergeris vistiek reikalauja, kad būtų viešai apreikta, kokių kaltučių Hanfordas darė. Jau kongrese buvo prilydyta, kad jis buvo girtuoklis, ėmė kyšius, mažino kapitalistams takas ir dailėdo kitokių neteisybų. Vienam darbininkui dirbtuvėje nukirto ranką ir koją. Teismas jam pripažino \$120,000 atlyginimo. Hanford gė to teismo nuosprendį panaikino.

Kaip žinoma, Hanford atėmė pilietybę nuo švedo ateivio Leonardo Olsson tik už tai, kad jis pasisakė, jog yra socialistu ir išsireiškė, jog reikia perkeisti Sav. Valstijų konstituciją. Bergeris tuojau įnešė atstovų butui, kad Hanfordui už tokią darbą duotų viešą papeikimą. Tuo pačiu laiku jis užvedė Hanfordo neteisybų ištyrinėjimą, kas ir privertė patriotą Hanfordą rezignuoti. Jeigu tik ne incidentas su Olssonu — Hanfordas ir ant toliaus būtų „veikas“.

Bergeris — vienatinis soc. atstovas kongrese, o vienok jis darbininkams daug daugiau padarė gerų, negu visi „progresyviškieji“ demokratai ir republikonai.

Legališkos žmogžudystės lėšos — \$65,000.

Albany, N. Y. New Yorko valstijoj užmušt elektra prasikaltėlių lėšuoja apie \$400 apart už laikymo lėšų. Pirmamjam elektrikai mokama po \$250, o jo pagalbiniui po \$50 už kiekvieną prasi-kaltėlių, kurį užmuša elektra. Jiems dviem taipgi užmokama kelionės ir pragyvenimo lėšos.

Mirties bausmė įėjo galėn New Yorko valstijoj 22 metai atgal. Nuo to laiko elektra nužudyta 155 prasikaltėliai. Dabar nužudymo laukia da devyni, kuriems padarys galą rugpjūtį. Tai bus jau 164 legališkos žmogžudystės. Tas darbas bus New Yorko valstijai lėšavęs \$65,000.

45,000 klausosi Debso.

Milwaukee, Wis. E. V. Debs, soc. kandidatas į prezidentus, laikė prakalbą Pabst Parke. Prisirinko jo pasiklausyt 45,000 ypatų. Jis

ypatingai pabrėžė, kad jokio principališkų skirtumo nėra tarp demokratų ir republikonų partijų — abidvi kapitalizmo palaikytojos.

9 mėn. kalėjimo Mitchellui.

Washington. Žinomas darbo vadovas John Mitchell nuteistas devyniais mėnesiais kalėjimo už teismo paniekimą. Gompers už tą pačią kaltę kelios savaitės pirmiau tapo pasmerktas vieniems metams kalėjimui. Abudu padavė apeliaciją.

Socialistai kandidatui.

Į prezid. E. V. Debs; į vice-prezidentus Emil Seidel.
Į New Yorko valst. gubernatorių Ch. E. Russell, į leitenantus gubernat. Gustave Strebel;
Į Maine valst. gubernatorių George Allan England;
Į New Hampshire gubernatorių Wm. H. Wilkins;
Į Vermonto gub. F. W. Smiter;
Į Massachusetts gub. Roland D. Sawyer;
Į Rhode Island gub. Samuel H. Fassel;
Į Connecticut gub. S. E. Beard-sley.

\$25,000 soc. laikraščiu.

Chicago. Chicago Darbo Federacija padarė rezoliuciją, kuri visos jos kuopos paremtų „The World“, soc. ryšinį ir vakarini dienraštį, išeinantį vietoj „Chicago Daily Socialist“. Kuopų prašoma, kad užduotų po 10c. ant kiekvieno savo nario, taip kad susidėtų \$25,000 paramai to laikraščio, kuris su didžiu pasišventimu tarnavo ir tar-nauja organiz. darbininkams.

Rosenthaliaus nužudymo tardymas.

New York. Kuomet tardoma ypatos, įtariamos Rosenthaliaus užmušime, daugelis ten esančių gamblerių grumoją ludytojams, kad laikytų liežuvis už dantų. Gamblerių pasiuntiniai kas valandėlė duoda telefonus į gamblers-tės urvus.

Nauji faktai. Suimtas Louis Weber, kaip buvęs užmušėjų būryj.

Areštuotas „Jack Sullivan“, kuris buvo artl užmušėjų būs.

Policijos leitenantas Beckeris su Sullivanu sustojo prieš Weberio gamblers-tės namus už 30 minučių prieš Rosenthaliaus užmušimą netoli užmušimo vietos.

Policija varinėjo atskirus žmones ir ėjusius po keliatą sykiu nuo vietos, kur turėjo būti užmuštas Rosenthalius.

New Yorko majoras Gaynor laiko policijos pusę. Jis liepė policijos viršininkui Waldo neatstatyti Beckerį, kuris turėjo artimus ryšius su gambleriais.

Prieš kumsčiakovos pavelsklus.

Washington. Atstovų butas priėmė senato įnešimą, kad nebūtų galėta pardavinėti judamųjų pavelsklių filmos, perštatančios kumsčiakovą.

30 m. kalėjimo už pardavimą merginos.

New York. Joseph Milton pasodintas į kalėjimą ant 30 metų už pardavimą vienos merginos ir paleistuvystės namus.

UŽRUBEŽIS.

Mirė Japonijos karalius.

Japonijos imperatorius mirė 29 liepos. Sostą užėmė jo sunus Yoshihito.

Turkija ant revoliucijos kranto.

Konstantinopolis. Kariškas Sąryšis pareikalavo, kad dabartinis Turkijos parlamentas būtų atleistas į 48 valandas. Sąryšis, sakoma, tariasi išgriant dabartinę jaunatūrių valdžią. Jaunatūriai prisikrovė savo namuose ginklu.

Tat Turkijos ministerija nutarė atleisti parlamentą. Parlamente buvo dauguma jaunatūrių. Sąryšis grąšino nuversti dabartinę valdžią, jeigu ministerija nebūtų sutikus atleisti parlamentą.

Soc. keikdamas išėjo iš parlamento.

Londonas. James O'Grady, soc. atstovas, išėjo iš laudies atstovų buto, keikdamas valdžią, kad ji nesirūpina pagelbėti straikuojan-tiems dokų darbininkams. Jis išeidamas prisiegavo, kad nesėdės tarp įstatymdavių, kuomet 250,000 vaikų ir moterų badu miršta.

Nauja Činų ministerija.

Pekinas. Karūmenas viršininkas pakeičė visą ministeriją, užgilti ministerius, kokius pasis-kyrė Yuan-Shi-Kai. Pirmo to Tautiškas Susirinkimas buvo atmetęs Yuano pasirinktus ministerius. Karūmenas vada pagrąšino paimiti į savo rankas valdžią, jeigu Taut. Susir. atmetų Yuano ministerius.

Žydai — karaliai ir popiežiai.

Berlynas. Žydų patriotų bendrovės išleista knyga „Semi-Gotha“ padarė didelį triukšmą tarp didžponijos. Knygoj išvedama, kad daug vokiečių ir kitų šalių aristokratų paeiną iš žydų. Taip Austrijos ir Juodkalnijos karaliai ir Bulgarijos caras esą žydiškos kilmės, buvę ir keli popiežiai žydai, ir tt. Polleija konfiskavo visus da neišparduotus egzempliorius.

Žemės drebjimai.

Lima, Peru. Žemės drebjimas suardė miestą Plurą, kur gyvena 12,000 žmonių. Daug ypatų žuvo. Guadalaraja, Mex. Žemės drebjimas sugrovė daug namų.

Sudėgė 70 darbininkų.

Peterburgas. Grafo Orlovo-Davidovo cukraunėj sudėgė 70 merginų darbininkų. 300 darbininkų miegojo šilaudais dengtoje daržinėje, kur kilo gaisras.

Ginklavimasis.

Anglija šiais metais išėikvoja \$250,000,000 laivynui. Ji pastato 6 naujus kariškus laivus, o Vokie-tija 4.

Soc. atstovas Jaures Francijos parlamente pasakė, kad viešpatys-tės besiginkluodamas turės suban-krutyt, jeigu darbininkai to nesustabdys.

200 000 darbininkų stralkas užsibalgia.

Londonas. Dokų darbininkų stralkas atsauktas. Sugrižo dar-ban apie 200,000 straikečių. Bet 30,000 straikečių darbininkų at-sisakė grįžt.

DARBININKŲ GYVENIMAS.

65 darbininkai apkaltinti žmogžudystėje.

Alexandria, La. Naujas bausis suokabis prieš darbininkus. Prezidentas ir 64 nariai Rastų Darbininkų Brolystės kaltinami žmogžudystėje.

Kad straikuojanti Brolystės nariai laikė susirinkimą Grabow'e, tai pasislėpę detektivai ėmė į darbininkus šaudyti ir užmušė da unijiniu darbininku, taipgi išžeidė daugelį. Ir už tą darbavių suplanuotą žudystę apkaltinti darbininkai. Tas pat, kaip Lawrence'ų.

12 prigėrė kasykloj.

Uniontown, Pa. 12 anglie-kasių prado gyvastį, kuomet Evans kasykla N 2 umai pribėgo vandens iš pratrakusio vandens rezervuaro, buvusio ant kalno šalia kasyklos.

„Paipmilė“ išlošė stralką.

Pittsburgh, Pa. „Paipmilė“ (darbininkų sąjunga) išlošė stralką, išmanant tik, kad darbininkai, kaip buvo reikiama, straikeis iš didelės dalies lūmėtās, ačiu pasidarba-vimui socialistų, kurie savo prakelbomis ir aukomis palaikė straikečių dvasios tvirtybę.

Divonų darbininkų straikeis.

Thompsonville, Conn. 250 divonų darbininkų straikeuoje, reikalaujami \$10 į savaitę ir 9 val. darbo dienos. Pirmą uždirbdavo po \$1-8. Straike veda I.W.W.

Socialistai sukelia darbininkus

Chicago. Generališkas už-užvožda Illinois Central geležinkelio išsireiškė, kad socia-listai paima į savo rankas unijas ir sukursto ramius darbininkus prie straikečių. Prieš tą geležinkelį straikuoja Harrimano geležinkelio darbiečių mecha-nikai.

Perjaunos negali but laikraščiu straiklaužėmis.

Chicago. Da tebestraikuoja kapitalistiškų laikraščiu spaus-tuvių presmanai, vežėjai ir vai-kai-laikraščiu pardavinėtojai Darbdaviai vietoj vaikų pastatė 16-18 metų mergaites, kad par-davinėtų laikraščius. Toks už-siėmimas, be abejo, gręsia tų merginų dorai. Nuo liepos 27 d. jėjo galėn įstatymas, kuris uždraudžia, kad merginos, ne-turinčios 18 m. amžiaus, parda-vinėtų ant gatvių laikraščius.

Lalmėjo gatvekarių straike.

Boston, Mass. Elevatorių ir gatvekarių kompanija pripažino savo straikečių uniją, ir užsi-baigė straikeis, kuris tęsėsi 7 sa-vaite. Visi straikečiai priim-ta darban.

DRAUGIJŲ GYVENIMAS.

Nesižadėkim, bet prisidėkim.

Kaip jau jums, sąjungiečiai žinoma, „Lietuvių Darbininkų Kooperatiška Išleistuvė „Darbas“, yra galutinai suorganizuota ir šėrai jau pardavinėjami, šėras \$5 00; galima gauti ir ant išmokiesties. Nors mės, Organi-zavimo Komitetas darbą atli-kome ir į Jus, mieli Draugai ir Draugės, jau nekartą esame at-siėaukę, kad prisidėtumėt pirktumėt šėrus, bet Jus ant mūsų kvietimo atsakote, „prisi-dėsimė, da yra laiko“. Aš sakysiu, kad mums laikas labai brangus ir nereik leisti jį veltui. nereikia atidėlioti; reikia dary-ti šiandien, o ne atidėti diena už dienos Tiesa, keliatas Draugų ir Draugų yra prisidėję. bet mės negalime tą darbą atlikti keli, čia reikia šimtų mūsų Draugų darbo ir simpatijos.

Jūs žinote, Draugai ir Draugės, kaip mums stokuoja gerų knygų. Jūs žinote, kaip mės esam biedni gera literatura. Jūs žinote, kad darbinikiškos ir reikalingos knygų, kaip buvo vandeniu. Jūs žinote ir tą, kad tas darbas be jūsų nebus atliktas. Todėl ko laukiate, Draugai ir Draugės! Argi manote, prizadais nuveiksime tą darbą? Aš netikin, kad tiek daug prisidėjęs būtų vylyzais.

Draugai, Jūs matėte „Kovo“ drg. P. Kovo nurodymą, kokie mums raštai būtina reikalingi. Todėl, Draugai ir Draugės, prie darbo ne žadėjimu, bet prisidė-jimu. Išpildykite aplikaciją. Iš-pirkit „Money Orderj“ ant mzo vardo ir adresu ir siųskite Sekretoriui drg. C. A. Herman-Purviui, 43 E. 22-nd St, New York.

Visi į darbą, nes nauda visiems.

Izd. K. Liutkus, 135 Grand St., Brooklyn, N. Y.

REIKLE „DARBO“.

Lietuvių Darbininkų Koope-ratiška Išleistuvė „Darbas“ netrukus ims oficiališkai gyvuoti. Nepoiligam ir knygas pradės išleidinėti. Draugai, visi, kurie prijauciate, rašykites prie „Darbo“! Akcijos-šėrai lėšuc-ja tik po \$5.00. Sąnarystės ap-likacijos galite gauti nuo Iglai-kinio Sekretoriaus. „Money Orderiai“ reikia išprikiti ant lig-laikinio išdininko vardo: K. Liutkus, 135 Grand St., Brook-lyn, N. Y. Draugai prie „Dar-bo“! Mums juk užvis daugiau reikia gerų drabinikiškų ir re-voliucijoniškų knygų, todėl, Draugai, prisidėkite, prie „Dar-bo“, idant galėtume jas išleiti.

LDKID. Ligl. Sek. A. C. Herman-Purvis, 43 E. 22-nd St, New York, N. Y.

IŠ LIETUVOS.

Del rinkimų.
Paskutiniuose „Liet. Žin.“ numeriuose buvo pranešta, jog Vil-nijau ruošiamasi prie rinkimų, butent, skubiai pradėta jau daryti rinkėjų sąrašai. Panaši žinutė jau yra gauta ir iš Šiaulių. Taigi, kaip matome, Kauno ir Vilniaus gub. jau atliekama priešrenkama-sai prirengimo darbas. Kaip visi žino, miestuose ir miesteliuose an-troj miesto kurioj turi teisę daly-vauti rinkimuose ne tik tie, kurie valdo nejudamus turtus arba veda kokią prekybą, bet ir tie, kurie tik nuomuoja butus. Kad toks nomininkas galėtų dalyvauti rin-kimuose, reikia, kad bent metus savo vardu turėtų išnuomavęs at-skirą butą (ne vieną koki kamba-ri) ir pats toj vietoj nuolat (mies-te, miestelyj) gyventų.

Umistovskiai byla.
Umistovskiai Jonas (tėvas) ir du sunų, Pranas ir Vytautas, bu-vo kaltinami prigulejime prie re-voliucijonierių partijos ir agitaci-joj laisvės metais. Vilniaus teis-mo rumai Joną ir Praną buvo iš-teisino, o Vytautą nuteisė 1 m. ka-lėjimui. Senatas Vilniaus teismo rumų nutarimą apie Joną ir Praną buvo atėmęs ir byla pavesta bu-vo Kijevo teismo rumams teis-ti.

Vilkaiškis (Sav. gub.) Mūsų apylinkės dvarininkai jau kelinti metai kaip pradėjo gabenti darbininkus vasaros darbams iš tolimos Rusijos arba Lenkijos. Atgaben-tiems darbininkams-vyrams moka po 1r. diena, moterims po 50 kp. ir valgi visiems duoda. O vietiniams žmonėms, kurie eina padie-niais į tuos pačius dvarus ir tuos pačius darbus dirba kartu su atė-juniais, moka po 50 kap. vyrams ir po 30 kap. moterims; valgis savas. Katilėlis.

Del rinkimų. Vidaus reikalų ministeris paliepė Vilniaus gubernatoriui, kad žemvaldžių ir mies-tėlių rinkikų sąrašuose būtų nuro-dyta, kokios kuris rinkėjas yra tautos.

Kaip girdėt, Vilniuj rinkikai busią padalinti į tautines kurijas.

Vargoninkų susirinkimas.
Liepos 4 d. š. m. Kaune ketina butinepaprastas vargoninkų susi-rinkimas. Girdi, nusibodę laukti ramu būdu, su „Vilties“ pagelba, kunigų malonės ir buvio pagerini-mo. Matydami, kad nesulauks, pradėjo sukursti! Sustatytas reikalaujamų apmokėjimų sąrašas, ir vargonininkai suvažiavę dekonijo-se renka iš savo tarpo atstovus susi-rinkimui ir kursuosna. Tolimes-niems sudedama kelionė pinigų. Taigi siūsieme susirinkimui dalkte šaukti ir duonos prašyti. N.N.

Darbininkų truksta.
Nuolatos skundžiasi mūsų uki-ninkai ir dvarininkai, kad jiems darbininkų truksta. Tą patį pri-sieina ir dabarties, pačioje vasaros darbymetėje, pakartoti. Klek-vienas jieško vietos, kur jam ge-riau, o darbininkai, kur didesnes algas moka. Daugelis mūsiškių darbininkų išvažiuoja svetur. Tai-gi nemažai reikės mūsų dvarams ir sodžiams pavargti, visvienu be dar-bininkų algos pakėlimo neapsieis. (Iš „Liet. Žin.“)

inijų laivų
ja į visas ša-
ir pigiai
ty.
ntų Valstijų,
hia, Pa.
S
M. D.
TUVIS
JOJE.
ry, moterų ir
iš toliaus per
rodą dovana.
geriausiai ligas
menkų užmo-
taliską praktiki-
liską, Univer-
ru mieste Indi-
oksius didžioje
ORK POST
CAL SCHO-
Dabar gyda
is, darimui opa-
nomis.
t to žydberžis
s negalima sa-
Augančius ak-
inkstuose (Nir-
tric ulcers), iš-
ite ju tos nar-
i, kurie tar-
šulig sukūlimo
no čionai, už-
rastai su X-ray
iragiusio dar-
alpinu:
daug daktarų
Ignotas Stan-
Mano moteris
vima, skauda
Ignota Stan-
oliu. Dabar
amžiu, kad ga-
Stankus mū
Juli Dailidė-
n. D.
hia, Pa.
omis nuo 10
val. po pietų.
literatūros
RAŠTIS
nyčioj.
riasiųjų ras-
AISVĖS“
1 dol. Už-
okite taip:
way
MASS.

J. Ballingrassaitis
2400 5th ave

APŽVALGA.

Dr. Bagočiaus prakalbos vaisingos.

Per mūsų gabaus ir darbštiaus draugo Bagočiaus prakalbas prie Sąjungos prisirašė apie 350 naujų narių. Tai darbas, už kurį draugui Bagočiui priklausė gili socialistų padėka ir plati sympatija.

Dabar tik naujai susitvėrusios kuopos turi su nauja energija pasidarbinti darbininkų gerovei, o senesnieji draugai su noru privalo pagelbėti savo jausimais idejos draugams—kovotojams.

* *

Keleivio Ettore-Giovanni priedas.

Vienas iš uoliausių agitatorių už Ettore ir Giovanni paliosavimą, *Keleivis* prie savo No. 30 išleido puikų aštuonių puslapių priedą, pašvęstą agitacijai dėl apgyvendinimo tūdviečių darbo vadovų nuo neteisingo pasmerkimo. Kitoj mažesnėj priedo dalyj nuosekliai pakritikuojama kunigai ir jų skelbiamas tikėjimas.

Kodėl kunigai ištvirkę.

Kunigas per ausinę prisiklauso visokių nuodėmių. Nuolat girdėdami tik apie blogesnius žmonių darbus — „griekus“, kunigas galop praranda dorišką jautrumą ir pradeda daryti, ką „griekininkai“ daro. Kunigas per ausinę išmoksta visus „griekišimus“ plonumus, atbunka jame doresni jausmai ir galop jis godžiai griebia, ką gyvenimas duoda.

Tai yra svarbiausia kunigų ištvirkimo ir žiaurumo priežastis, nors ir ne vienatinė.

* *

Vakary Varpas.

Krylovas vieną sąsą pasakaitė sako: „Bėda, jei kepėjas pradės sluti batus, o batusiuvys kepti pyragus.“ Tokia bėda yra ir su tais nesubrendusio proto ir menko išsilavinimo žmogeliais, kurie leidžia tokius sąslyvas — „laikraščius“, kaip *Zemaitis*, *Amerikos Lietuvių*, *Amerikos Žinios* ir kt. Nežinome kitos tautos, kur būtų tiek daug laikraštinių laukė tokių šiukšlų, kaip kad minėti neva laikraščiai.

Mažosios Gurbas neišėjo. Jo sumanytojai buvo bent tiek protingi, kad pasiklausė kelių gerų laikraščių, ar verta jį išleisti. Laikraščiai davė patarimą, kad sumanytojai nedarytų to kvailo darbo. Tokiu būdu *Liaudies Gurbas* inžinieriai liko išgelbėti nuo tolesnės gėdos ir pajuokos, o visuomenė nuo laikraštinių šiukšlės.

Bet dabar išėjo naujas savotiškas šlamštis *Vakary Varpas*, South Omaha, Neb. Jį išleidi ir, matoma, redaguoja tulas C. Pasnorkas. Išleidi šis savo „Zodyje į Skaltotyjus“ sako:

„*Vakary Varpas*“ išeis kas 2 savaitės, ir rupis Lietuvos Jaunuomenės, reikalais.

Kelti dailę, paraginti mūsų jaunima, pri Mechanikizmo, Supažinti su S. Valstijų, tiesoms, kastencija, angliškai bei lietuviškai. Kad mus Jaunūmėnė gereau supras kad ir mes turim tautos, garbė.

Tas ir tur but mus garbe. Kad ir tauta, yra 2 ar 3 milijonai o kad per ta tauta ateji ant šio pasaulio tai yra tavo onoras, ir garbė! Šelpkit „*Vakary Varpas*“ su geroms mintimis kad galeit išgirsti visi kad Jaunūmėnė eina pirmi! pirmi! — bum! bum! pirmi! „V. V.“ bus vsų jaunų sportų, Laikraštis! Su grina garbyn ga godne.“

Paskui seka pora sužargiotų „korespondencijų“ ir taisyklės lietuviškoji ir angliškoji kalbose, kaip tapti Suvienytų Valstijų piliečiu. Tai ir viskas. Tokiam sudarkytos popieros sklypui, kaip „V. V.“, da būtų pergaringas vardas net ir „*Vakary Barškalo*.“

Trustai.

Lietuva rašo, kad vis trustai išlaimėja, ar darbininkai straikuoja ar ne, ir pakelia prekes.

Tas tiesa, bet trustai ir be stralko pakelia prekes. Reikėtų tą blogą prašalinti, tačiau *Lietuva* užtyli arba nežino kokių būdu.

VIETOJ RUOŽŲ.

Smagu yra skaityti gerai ir nuosekliai parašytą knygą arba laikraštį straipsni, kuriame randi daug prakilių ir gražių idealiskų minčių, bet da lengviau yra klausytis gero kalbėtojo kalbos — gyvo žodžio. Klausais ir mokimės — palieki da stipresniu savo persitikrinimuose — idejoj.

Neseniai girdėjau kalbą mūsų žinomo kalbėtojo drg. Perkuno, kuris, matoma, daug trisuo yra pašventęs savo prakalbų prirėngimui. Taigi čia pasidalysiu su skaitytojais girdėtomis kalbėtojo mintimis: „Šiandieną mes pergyvename vieną iš didžiausių revoliucijų. Dabartinė republika ir demokratų politika vysta, sykiu vysta ir religija. Ir dabartinė mūsų ženyba vysta: šiandien kas 12 ta pora skiriasi teismais; kas 8 ta pora reikalauja persiskyrimo..... Mokyklose mokslas — susipažinimas su tam tikromis datomis — vysta.....“

Vien tik socializmas, lyg kad ryto aušra, juo toliau, tuo labiau plėtojasi. Socializmas yra kuojautriausias gyvenime apsiereikimas. Socializmas reikalauja kuodidžiausio proto.....

Nupiešė vieną vaizdelį. Sako: „Persistatykit sau, jog mes esame ant salos, visu kuo pilnai apdovantotos gamtos gerybėmis, — išraizytos upėmis ir apaugusios gražiais vaisingais medžiais, tik apgyventos beždžionėmis.“

Ir vieną gražią dieną didžiosios beždžionės sušaukė kruvon visas mažasias beždžiones ir sako:

— Viskas, kas tik randasi ant salos — vaisingi medžiai ir vanduo upesė — tai mūsų.

Mažosios beždžionės patraukė pečiais, pakreipė galvas ir nežinoma ką atsakyt, o pasipriešinti prieš didžiasias bijojo. Didžiosios vėl sako mažutėms:

— Ar matot tuos juodus taškus ant saulės?

Nors mažosios nematė, bet patikėjo. Didžiosios vėl klausia:

— Ar skaitet politiška ekonomija?

Mažosios, nenorėdamos išsuduoti kieno nežinančiom atsakė, taip. Ar skaitet šventraščių?

Mažosios, irgi nenorėdamos prispažinti esančios bedevėmis, vėl atsakė — taip.

Didžiosios nudavė daug žinancies ir pasisavino viska, kas buvo ant salos.

— Mės alkstam, kas bus? Kodėl mes negalime valgyti, kuomet ant medžių yra daug riešutų ir obuolių! — šaukė mažosios beždžionės.

Didžiosios sako:

— Jūs neturit ko pykti. Jums valia valgyti vaisius ir gerti vandenį, bet... turite likti pas mus — buti mūsų paklusniais tarnais. Ant kitų nepaklusnių ir alkstančių beždžionių galite užpuldinti ir užmušti jas.

Bet mažosios beždžionės vis nerimavo ir darė betvarkę. Tuomet didžiosios vėl sušaukė susirinkimą ir sako:

— Jūs už koznus 5-ikas atneštus mums riešutus gausite po 1 riešutą ir tą bevalgydamas galėsite vėl rinkti daugiau.

Mažosios paklausė, — vargo ir rinko. Didžiasias apkrovė riešutų kalnais, o pačios vos tik galejo prasmaitinti.

Bet vėliau susiprato, pamatė, kad jos atiduoda savo trisus kitiems.....

Panašiai yra ir su žmonėmis. Anglies kompanija sako: „Visos anglis — tai mano. Ir valdžia tai patvirtina. Duonos trustas sako: „visi rugiai — tai mano. Ir gali visus žmones be duonos palikti.“

Viskas dabar priguli tik keliems valdininkams ir turėlams, o tie žmonės beširdžiai.....

Gal nevisai taip atmenu kalbėtojo žodžius, bet maž-daug panašias prasmė, ką atsimenu. Ir tiesa, kad iki šiol vis da žmonės tikli savo „ponų ir valdonų“ pasakoms apie jų gerumą ir mielaširdystę, bet jau labai laikas atsikratyti nuo tokių ipasakojimų. Laikas pamatyti, kad tie prisidengę geradaryste žmonės nieko darbininkams gero nepadarė ir nepadarys.

MOTERŲ SKYRIUS.

Kada moteries protas kyla augštyti, tai jos kojos auga didyn.

Batų siuvėjai iš savo amato patyrė, kad 20 metų atgal moteris avėjo batus N 2 ir batai nebuvo permaži, o šiandien, kaip yra patirta, moteris jau avi batus N 4, 5 ir augščiau, o tas liudija, kad moterų kojos didėja.

Čia yra gyvas faktas! Ir šiuo mi faktu labai žingeidauja biologijos (mokslas apie gyvybę. Red.) ir draugijos evoliucijos mokslų tyrinėtojai. Moteries koja eina drutyn, nes prie to verčia evoliucijos įstatymas. Šis moterų kojų didėjimas ir susidrutinimas nėra joms kenksmingas, nei pavojingas, bet parodo moteries progresą.

Moterų kojų augimas yra natūrališkas apsiereikimas, jis paieina iš to, kad moteris eina drutyn protiškai. Moteries protas pradėjo jieškoti gyvenimo tikslo, mokslo ir laimės, dėlto moterų protas, augščiau pakilęs apšvietoj ir išsilavinime verčia drutėti ir moteries muskulus, kaulus ir tt. Priverstos ekonominių sąlygų, moteris kovoja dėlėi lygių teisių ir podraug jų smegenis auga, tobulinasi. Nuo smegenų pasitobulinimo, paugimimo darosi tobulesnėmis ir tvirtesnėmis nevien kojos, bet ir pečiai, krutinė, plaukai, galva, rankos, nugara ir tt. Didesnės moteries kojos, kietesnės rankos, keltesnė krutinė daro ją dailesnę ir veda prie tokio-pat fiziško drutumo, kaip vyras. Ir su laiku, kai moteris turė lygias teises su vyrais, tai jos stovės ant lygio su vyrais ir išskirime me drutume.

Moteries li... is... kesnė, labiau nepriguli, o laisvesnė, o laisvė daro žmogų protiškai ir fiziškai drutymu.

Pagirtina moterų kova už lygias teises. Kodėl? Todėl, kad moteris, tapusios teisiškai lygionis su vyrais, neš draugijai laimės vaisius kartu su vyrais, tą draugijai pagerins ir padarys laimingesne.

Mikas Stakėnas.

Gerbiamojo bendradarbio išvadžiojimas nėra be pamato, bet ne vienas tik moterų proto prasilavinimas atsako už tai, kad dabar daroma didesni moterims batai. Keli dešėtkai metų atgal palyginamai daug mažiau moteris vartoja meistrų batus. Kaimietės ir ukininės šiokiomis dienomis paprastai avėjo naminio darbo avalais. Tik miesto gyventojos nuolatai avėjo batais, darytais tuomlaikinėse da nedidelėse dirbtuvėse ir pas batsiuvius.

Miesto moterų kojos abelnai mažesnės už kaimo moterų. Kada išdirbystė pakilo, daugybė kaimiečių moterų vyko miestuosna jieškoti uždarbio dirbtuvėse. Toms atvykusioms miestuosna moterims, kaipo kaimietėms, prireikė didesnių batų. Per tai ir batų dirbtuvės priverstos gaminti daugiau didesnių batų.

Mums visiems žinoma, kad kaimietės turi didesnes kojas už miestietės, bet taipgi žinoma, kad miestietės labiau išsilavinusios, nežiurint, kad jų kojos ir mažesnės už seserų kaimiečių. Red.

PASIKALBĖJIMAS

Dėdės su Povylu.

— Buk man, Povyl, už sekretorių.

— Tai jau! Kam tau reikia sekretoriaus? Gal negali pats susikaityti, kiek kirvių į dieną nutekini kirvinyčioj? Pagaliaus, juk batus netarnauja vyžai.

— Durnas, Povyl, tu nieko nežinai apie mane, kad pasakyt savo genijališką sumanymą, tai ir į koją siektum bučiuoti, kad imčia tave už sekretorių.

— Išanksto žinau, kad dėdės sumanymas bus kvailas. Bet pasakyt gali, mažu bus iš ko pasijuokt.

— Aš ne svieta juokint čia atėjau. Aš atidarysiu „medikališką muziejų“ ar kliniką. Dabar gera progą. Policija Philadelphiaj uždarė visus buvusius devynis medikališkus muzėjus ir ketina uždaryt „medikališką kliniką“. Tai, vaikė, darysi „bijzini“!

— Pavoju žmonių sveikata. Tai nedoras, šlykštus darbas.

— Pamokslų nevarinėk, kol užbaigsiu dalyką. Še ve. Tu man paskolinė \$100, už tai gausi sekretoriaut mano muzėjui. Už tuos pinigus aš pasisamdsiu oisą ir languose išstatysiu visokius balvonus su baisiomis ligomis. Padėsiu parašą, kad gydau uždyką. Eis žmonės, kaip pasitute.

— Ne, dėde, toklems vagiškams dalykams aš pinigų neskolinsiu. Ir visai nenoriu susidėt su vagimis. Tave patį atiduosiu policijai ir raškas, jeigu užsidėsi tokį bizni.

— Blusiau, tu, blusiau! Tu manai, kad aš be tavo loskos neapsieisiu. Aš daug kytresnis už tave. Galėč tave nupirkt ir parduoti. Aš pats apsirupinsiu su pinigais ir policija.

— Visko galima nuo dėdės tikėtis, jeigu žad užsidėt medikališką muzėjų. Tokie žmonės gali apieplėst, apvogt ir užmušt žmogų. Tu, kiek aš žinau, negali gaut čia \$100 paskolos, nes nieko neturi, viską prageri.

— O visgi aš gausiu pinigų. Apsiskelbsiu, kad aš — garsus daktaras, tik ką atkeliavęs iš Europos, per laiškus išgydau baisias ligas. Pasisamdsysiu, kas gerai moka rašyt laiškus. Galvtruškiais žmonės siųs man pinigus. Aš jiems siuntinėsiu užsudytą, pasaldintą, nudažytą ar kitaip kaip pritaisytą vandenį. Tokiu keliu susirinksiu pinigų uždeėjimui mezejus. Policija manęs neims. Aš ją papirksiu. Ką socialistai gal man padaryt!

— Dabar ne ką tokiems niekšams padaryti. Šis, mat, surėdymas remiasi ant apgavysčių, vagsysčių ir niekšysčių. Bet su laiku socialistai ras vietą tokiems gyvuliams.

— Tai tu gyvulus, o ne aš. Kada žmogus turi planą pagerinti savo buvio, tai jums gyvulus. Aš gi sakau: gyvulus tas, kuris

kaip jautis visą laiką dirba dirbtuvėj, kuris nieko geresnio neišmano. Ar ne taip?

— Dėdė turi tikrą vagies logiką.

— Ne tavo dalykas, snargliai! Tai tavo už buvi, ar suprantai? Turi išlikt stipresniejie.

— Dėdė taip protiškai bukas, kad apgaudinėjimą ir savo artimų skriaudimą vadini stiprybe. Žmonės jau doriau išmoka kovot už buvi. Jie pradeda suprast, kad daugiausia gero ateina iš visų žmonių vienybės, iš bendro veikimo visų gerovei. Baigiasi gadybė, kurioje taip žveriškal žmonės kovoja. Arti laikas, kada žmonės susitelkė paims šalies išdirbystės įrankius ir gamtos turtus į savo rankas. Nereiks jiems daugiau pjaustyti kiti kitiems gerkles už buvi, nes visko visiems užteks. Bet ir dabar socialistai reikalaujai pasmerkia visokias apgavystes ir gerklepjovistas.

— Ale visvien aš už tave geriau gyvensiu, kai įvykdsiu savo planą.

— Gal ir gyvensi, kol į cipe nepaįms.

— Kol nepaįms į cipe, uliavošiu, „armobilium“ važinėsiu. Cipeje kytram žmogui taipgi ne bėda. Išmoksiu pinigus daryt. Iš einu — ir ponas! Aš jau seniai visą tai apmislėjau.

— Perdaug esi žioplus tam. Susmirsi kalėjime.

— Tu taip piktai šneki, bet manęs nesupranti. Aš noriu gyventi. Nieko gero savo gyvenime nemačiau, norėč nors ant senatvės ramesni ir smagesni gyvenimą turėt. Mano gyvenimas netoli galo. Jei busi darbininku, tai da už keilių metų turėsiu jau eit ant gatvės almužnos prašyt. Aš jau noriu arba gerai gyvent arba suvis negyvent. Taip kaip ligšiol vargt nenoriu. Velyj nusišaut, negu taip gyvent.

— Taip, dėde, velyj nusišaut, negu tokiais darbais užsiimt, kokiais manai.

— Ale aš gyvent noriu. Nusišaut visada galima, niekad nėra pavertė. Todėl aš rizikuosiu. Jeigu „biznyje“ nepavyks, jeigu nutvers, tegul mane ima į cipe. Aš cipės perdaug nesibijau. Sako, kad ten neprastai valgyt duoda, tik biskį permažai. Ale aš senas, daug nel nenoriu. Man užteks, o dirbt nereiks. Da visokių kytrumu išmoksiu. Jei ne pinigų dirbt, — tai kitokio amato. Skaičiau laikraštį, kad kalėjime galima išmokt angliško rašto, knygvedystės ir stenografijos. Kai išėisiu iš kalėjimo, tai už tave vis biskį augščiau stovėsiu, gausiu valdišką darbą.

— Plikas pešimo nebijo. Taip ir dėdė. Gyvenimo sąlygos dėdė pavertė į žvėri, kaip ir daugybė kitų. Kiti tokiose sąlygose gyvena, vienok laikosi doros ir idealo. Kodėl dėdė negalėtum? *J. Alyras.*

Ar galimas socializmas be perkeitimo moralinio svieto.

1. Tarpe socializmo esybės ir religijos nėra jokio sąryšio! Ką gl tas reiškia? sušuks gal ne vienas, manantis, buk socializmo ideja tikrai remiasi krikščioniško doringumo ideja. Tačiau gerasi žinome, jog kiekviena religija be išskyrimo remiasi ne šio žemiško pasaulio, bet „apreikšta“ viršgamtinio svieto „teisybe“. Toji „apreikštoji“ teisybė daro žmogų prigulpičiu nuo kokių tai nežinomų, nepatryamų, neprirodomybių; religija visuomet daro žmogų vergu kokios tal valdančiosios spėkos. Gi socializmas remiasi tik patirtos, prirodomos ir suprantamos teisybės principu, reikalaujančiu, idant, vlietoje nežinomų esybių, žmonijos gyvenimo reikalus tvarkytų ir rėdytų pati žmonijos kadangi ne kokia dieviška valia, bet tik žmonijos materialinio padėjimo reikalai tveria žmonijos istoriją. Kadangi žmonija jau tai žino, tai supranta, kad nėra reikalinga jokia viršgamtinė malonė, idant tą materialinį padėjimą pasidaryti sau tokiu, kokio žmonijos didžiama reikalauja.

Religijoje gl vis koks ten senis barzduotas Jehova ar Brama — Vliūnu ir Syva rėdė ir rėdo žmonių gyvenimą. Socializme, kaip žinome, viskas, kas buvo, yra ir bus, yra nuveikta, vlietkama regimam gamtos ir žmogaus darbu. Kai kurie mokslinčiai religijos prasmę neria su joku ypatingu tikėjimu, vien aiškina, kaipo jausmine pusę kiekvienoj pasauležvalgoj. Galima būtų su tokiu nuomoniavimu sutikti, jeigu ne faktas, jogei tokisai sąprotavimas temdo žmonijos siekių buitį. Socializmas gl, kaipo mokslas, nesiremiantis jokiais spėjimais, jokiais apreikšimais, bet aiškiai prirodytais mokslo dėsniais, nieko bendro neturi su krikščionybė, buddaizmu bei judaizmu, bet, atpenč, turi vest ne atlaidžią kovą, kaipo prieš žmonių vergovės stipriausias palatkytojus.

2. Socializmas priešinasi krikščionybei. Tas gana aišku ir suprantama, jog socializmas, kovodamas už nepriklausomybę visose gyvenimo srityse, joku būdu negali palikti ir dvasios srities, arba protinio išlinosavimo iš po-prietrų. Atpenč, socializmas reikalauja laisvo nepriklausingo jokiems autoritetams galėjimo tvirti, tyrinėti ir patyrimais grauti senus kudiškus manymus. Krikščionybės linkiu visokiu tyrinėjimo dvasios srityj atsineša priešgyniaujančiai, kadangi patyrimai grauja dogmas, kaipo stovinčias ant neprirodomo prasimanymo pagrindu. Pakanka priminti sau likimą Giordano Bruno, Galileo, iškeikimą Koperniko patyrimų, iškeikimą darvinizmo,—kad suprasti, jog socializmas, reikalaujamas mokslazinystės visiems be skirtumo, iš principo butinai turi vesti neatlaidžią kovą priešais krikščionybę ar judaizmą, griežtai prieštaraujančius mokslo patirtoms ir prirodomoms teisybėms!

3. Kas mano, jog krikščionybė savo esybėje yra visai kuo kitu, negu kaip istorija mums ją parodo, tasaj nežino to, kuomi faktiškai buvo senobinė evangeliškoji krikščionybė. Atsirado, mat, burelis žmonių, kurie tvirtina, buk pirmutinė evangeliškoji krikščionybė buvusi visal kuo kitu, negu visa eile prietarų, melo, apgavysčių ir galvažandysčių, kuriuos pildė veliaus krikščionių išdirbusi sistema. Taip tvirtina tik tiek, kurie nepažišta evangeliškojo mokslo pirmutiniųjų krikščionių istorijos. Nes aiškiai prirodė mokslavyriai: Strauss, Renan, Nemojewski ir kiti, jog krikščionybė neturi stangiai išdirbtos moralybės sistemos, kad ji yra sulipdyta iš viena kitai prieštaraujančių taisyklių, kurias, sulyg aplinkybių leidimo, galima keisti, kaip kad tepliorui paveikslu dažus. Gall-

ma, sul
jogei va
lima vė
tadaryt
tat apit
čionijos
suteršt
jos da
parodyt
tas, iš
čionybė
mis, bet
buddajz
link
krikščio
čiu, tai
jog tas
kapital
manym
ščionij
vyzdžiu
— taipgi
gl tam
randam
bet ana
tės form
lizmas.
kojo m
tvirtina,
čionis b
tais, kas
apie da
negalim
slpažinę
bdu m
dine kri
„Bet ta
... tikri
savyje t
kaip me
jan dėl
jai žmon
meilės ar
prasti, j
koj teisy
glau nėra
tikrame
gus ant k
pačiu, ka
ir, prieš
na vergij
4. Ar
ypatinga
bet abeln
kadangi
remiasi ir
atsiradim
se obalsiu
suotvara,
dagi ne l
prasmės s
šingai, pe
lietuvių g
rizmo lai
stovėjusi,
(nekalbar
čionis, d
gynėsi li
kosios ar
pridurti,
žmogaus
naudoja j
kunigijos
draugijoni
darystės
životojų
ženkle, o
politiškos
kandčiomis
žmogaus
Vokietijos
ras atėmė
vyvaldą,
Nikalojus
kandino
protesto
mušiškis
ninkas An
votojus u
meilės ar
nesigėdija
kenkia, k
karta.
Kuomi
savimą p
jan nesyl
niausi so
belis kate
nyčia yra
kiems lais
skys, Pau
knecht ir
dė, kad r
krikščion
dvi atskir
taikomos
kuose sav
„religija l
ku“, tal—
kad socij
religijai, k
ja žmogau
lizmas va

Drg. Rugienius apgaleista, kad aš nebuves ir nesus fizišku darbininku, pertai ir argumentus neteisingai statas. Nors gėda buti aprašinti savo gyvenimą, bet, kuomet daroma užmetimai, priverstas esu nors kelis žodžiu tarti. Aš buvau ir esu fizišku darbininku ir iš darbininkiško gyvenimo turiu medžiagos ne visai mažai.

Kuomet sulaukiau 9 metų amžiaus, tėvai atidavė mane pas auklėninkus tarnauti. Išstarnavęs 7 metus, išvažiavau į miestą, pasto jau fizišku darbininku, gaudamas 60 kap. į dieną, ir iš to pelno turėjau pragyventi, mokytoją nusišamdyti, korygas nusipirkti ir nakintis mokintis. Taip vargau 5 metus. Po to gavau valdišką raštinę vietą raštininko, bet visgi tarpe darbininkų, nes tai buvo statymas tvirtovės, kur dirbo apie pie kelias dešimtis tukstančių darbininkų. Išstarnavęs 3 metus raštininku, buvau paskirtas valdišku kontrolierium ir turėjau po savo priežiūra apie 1000 darbininkų ir 10 bosų. Kuomet užemiau šią vietą, tuomet atsidėngė prieš mane tokios bosų šunybės, kurių bučiau per savo amžių, būdamas darbininku, nesužinojęs! 1905 m. pabaigoj gruodžio tapau suareštuotas, už ką vėliaus teismas nutiesė metams tvirtovės. Praslinkus tu- lam laikui, reikėjo jau truputi prasišalinti toliaus nuo darbininkų, nes gavau sekretoriaus vietą jurinėj mokykloj ir sykiu užvežio- toj meteorologiškos stoties. 1908 m. vėl tapau suareštuotas ir 1909 m. paliuosnotas po kaucija, kuri ir dabar guli. Dabar gi vėl dirbu fabrikoj ir nekiek nemažiau pus- lėtos mano rankos už Rugieniaus.

Tik tas galima pastebėti, kad drg. Rugienius, rašydamas savo kritiką, neiškrypo iš vėžių, nors jomis važiuo neteisingai, bet lai- kui bėgant, pamatys pats savo klaidą.

Kas kita su kritika drg. Rauli- naičio, tilpusia N27 «Kovos». Ten jis vietomis stačiai buržuaziškai argumentavo. Jis bese surado progreso kelęją, milijonierių soci- jalistą—daugiaus atnešančį naudos už šimtus skurdžių socialistų, o tą ypatą, kuri buvo tikra draugu darbininkų—nemokančių taikytis prie gyvenimo ir norėjusių įvyk- dyti jau ant laivo socialistinio tvar- kait! Suprask, skaitytojai, reikia taikytis prie gyvenimo! Jeigu ga- vai pas kapitalistą geresnę vietą, —buk kapitalisto tarnu, o darbi- ninko draugu, nes to gyvenimas reikalauja! Kitaip be vietos lik- si! Jeigu turi policmano vietą ir tau liepia lazda daužyti galvas straikeriams, — danžyk, nes to gy- venimo aplinkybės reikalauja! Bet, atlikęs tą darbą, visuomet bu- kie socialistu!

Cia duosiu pasiskaityti išsirei- kimus Vokietijos socialdemokratų vadovo A. Bebelio, gal tuomet bus aiškiau:

— Jeigu aš, kaip socialdemokra- ratas, įeinu į buržuazišką parti- jas, tai iš 1000 sykių patarnausiu joms 999, ir mes busime pralaimė- ję.

— Jeigu aš įeinu į priešingą man draugiją, tai man prisieina po priversta taikytis prie jos, tai yra mano kovos būdą taikyti prie to, kad nepraskalsti prieš ją. Aš negaliu tuomet kritikuoti jos na- rių be pasigailėjimo, negaliu kovo- ti principiališkai, nes aš tuomet užgausiu juos; aš priverstas busiu tylėti, pridengti labai daug, tei- sinti tą, kas visai negalima, gesinti tą, kas visai negalima užgesinti... (1911 m. protokolas socialdemokra- ratų susiavizavimo Magdenburge, ratų. 252).

Na, ką jūs dabar sakysite? Juk socialistas bosas visuomet tokia rolę turi lošti, kaip išsireiškė A. Bebelis. Garsi Vokietijos veikėja Rosa Luxenberg, kuri jums bus baisiai radikalaiška, stačiai pavadi- no tokius socialistus, kaip bosai, milijonieriai, iš kurių vienas atne- ša daugiau naudos, negu šimtai skurdžių socialistų, ir tam pana- šius elementus «fiuigeris», vėjo rodyklomis—i kurią pusę vėjas, i- tą ir nosis—ir pareikalavo, kad partija nuo jų apsisvalytų. Sup-

rantama, tuo nemažai sukėlė triuk- šmo. Kaip mes nesvarstysime, kaip mes nekalbėsime, kaip mes nesik- ritikuosime—bet visi tie, kurie prisilaiko kairiojo sparno, visuo- met pasakys, kad socialistas nega- li buti bosu. Gali jis bandyti, jeigu da neturės gero supratimo bosos rolės, bet apsigyventi nega- lės. Jeigu jis apsigyvenęs, tai turės mainyti savo kailį, kad kapitalis- tas jo neišvėtų, nes, jeigu tarnausi velniui, negalėsi tarnauti dievui. Kuomet prieisi prie kryžkelio, bu- tinai turėsi pasiskirti vieną kelią, nes dviem negalėsi eiti.

Aš sakau: socialistas negali bu- ti bosu, bet bosas gali buti socialistu.

Aš sakau «negali» ne uždraudi- mo prasmėje, bet gyvenimo, prak- tikos ir sąžinės prasmėje.

Aš čia smulkiai nekritikavau drg. Rugieniaus ir Raulinaičio straipsnių, per daug butų vietos užėmę, bet manau, kad kiekvienas, kuris skaitys mano ir jų straips- nius, išneš savo nuomonęje kriti- ką, neužimant vietos organe.

V. Paukštis.

Socialistas ir bosas.

Apkaltant, ar užveizda—bosas gali buti socialistu, da syki aiš- kiai apslėskė, kad net nekuri- musų išmesnieji draugai, ir da- vieši veikėjai, nepažįsta socializ- mo. Apkaltant tą dalyką buvo minima visokie galimūmai, bet principai visai nepalėsta.

Aš nekalbėsiu apie diskutantų draugų motyvus ir įvairius prives- tus galimumus, nes jie vistiek ne- turi jokios principjalinės vertės. Idant aiškiau dalyką suprasti, tai paimsime jį iš to taško, kas reika- laujama nuo žmogaus, kuris yra socialistu.

Idant buti socialistu, visupir- ma reikalinga buti kritiku šio surė- dymo ir matyti, kad visos draugi- nės ydos ir pikto priežastys ve- ritės tame, kad visi išdirbystės, susiņeimo ir susižinojimo įrankiai ir gamtos turtai randasi privatiš- kose rankose; antra, turi suprasti draugijos evoliucijos priežastis, su- lyg kurių draugija progresavo pir- myn ir įvykdė tokias, o ne kito- kias sąlygas išdirbystėje, padalini- me ir apmainyme; trečia, reikia turėti aiškų supratimą apie formą *businancios draugijos surėdimo*, kur- ris bus neišvengtinai sekantis draugijinis surėdymas po dabarti- niam; ketvirta, *skelbti ir remti tą judėjimą*, kuris stengiasi per už- grobimą politiškos galės įvykdyti gyvenime tą naująjį surėdymą, kuriame bus panaikinta privatiš- ka nuosavybė ant draugijai reika- lingųjų dalykų, išdirbystės ir susi- neimo įrankių ir gamtos turtų.

Byle žmogus, nežlurint, ar tai darbininkas, atliekantis fizišką darbą ar protišką, jei jis išpažįsta augščiau išdėstytus principus ir elgiasi sulyg jų, gali buti socia- listu.

Socialistų partijų nariais yra netik užveizdos, bet ir dirbtuvių savininkai. Ir kiekvienas dirbtu- vės savininkas, jei jis tik bus so- cialistu, to žodžio tikroj prasmė- je, tai jis visada stengsis savo dar- bininkų sąlygas pagerinti ir užsi- ganėdinti su kuo—mažiausiu pelnu. Reikalauti, kad keliatas tų dirbtu- vių savininkų, kurie yra socialistas, atiduotų savo dirbtuves kam- nors ir patis, kaip ir jų užveizdos, liktų darbininkais, butų grynas absurdas. Socializmas negalima įvykdyti kokioje—nors vienoje dirbtuvėje, jis galima įvykdyti tiktai panaikinant visą šlandieni- nę draugijos sistemą—jis yra viso pasaulio judėjimu. Įvykdyti so- cializmą «nors vienoje vieteleje» priguli prie XIX šimtmečio socia- listų utopiškųjų skelbimų sądėlio. Socialistų eilėse yra vieta kiek- vienam, kuris tik išpažįsta socia- lizmą, skelbia kitiems ir remia pa- tį judėjimą. Laikydamosi to a- belno supratimo, nei viena Socia- listų partija nėra užgynusi užveiz- doms buti savo nariais. Drg. V. Paukštis pasakė, kad Latvij So- cialdemokratų partija užgynusi. Ant kiek man žinoma, tai Lat. So- cial-Demokratų Darb. Part., nie- kad nėra priėmusi tokio nutarimo, kaip partija. L. F. d' M.—R.

Medicina pas gyvulius.

Pagal Wq. Longa.

Be abejo, daugelis matė, kaip sergantis šuo arba katė įleško ko- kių—tai žolų ir su godumu, da jas, po ko, matomai, pagyja. Bet ma- žai kas žino, kad diėžiūma gydan- čių žolų, kurias vartoja žmonės, daugiausia kaimiečiai, taip—pat ir daktarai, buvo atrasta ūmijant i gyvulius, įiekančius žolų išsigy- dymui savo ligos.

Istikrujų, peržvelgiant istori- ją nekulturingųjų tautų, jų pada- vimus, jų gydymosi būdus, mes dažinome, kad daugelis iš jų vartojamų gydymuisi žolų perimta nuo gyvulių, tiesioginiu tēmijimu i gyvulius: i tai, kaip lokis, ser- gantis reumatizmu, kasa žemę, kad surast paparčio šaknis, arba kaip jis maudosi karštame ar šeriniame upelyje; arba prisizlurint, kaip gyvuliai rankioja augmenis nuo i- kėdimo gyvačių arba kada juos kankina krėtimas druglo.

Tą patį patikrina ir ištyrinė- jimas pirmutinių gydymosi būdų pas senovės graikus, perėmusius iš rytų; ten randame daugiausia la- bai prastų, bet pirodžiūsių savo naudingumą būdų, kurie daugiau- siai išrasti gyvulių.

Didžiausias senovės gydymojas, Hipokratas, pasėmė daug medic- niškų žinių iš to, kad jis pats ar jo pirmtakunai tēmjo i gyvulius. Skaitant ir klausant apie tą viską, mums ateina i galvą mintis, kaip daug žino gyvuliai, o da lbiau nu- sistebime tam, kokių keliu jie pri- ejo prie to žinojimo.

Štai pavyzdys, kuri paduoda naturalistas rašytojas, Long. Ve- jamas ilgą laiką šunų, brėdis išsi- gelbėjo tuomi, kad perpaukė žie- mos laike per upe, kada vanduo esti šaltas lyg ledas. Perpaukęs per upe briedis, paisęs, parpuolė ant sniego ir užmigo. Supranta- ma, žmogul toks miegas po tokio bėgimo ir šalto išsimaudymo butų atnešęs neišvengiamą mrti. Bet briedis visą naktį tvirta neužmi- go ir po kelis syk atsikėlė bėgiojo ir vėl gulė; ant rytojaus jis atsikė- lė sveikas ir gatavas vėl ištęgti nuo šunų. Vienok, jeigu tą patį briedį butų uždaręs šiltoje ži- nėje per naktį, ant rytojaus jau butų radę jį negyvą.

Kaip matome, žvėris pavarto- jo labai prastą gydymosi būdą, vie- nok jis išsisaugojo persišaldymo.

Nėra abejonės, kad r kitiuose atsitinkimuse gyvuliai įvartoja labai prastą gydymosi būdą. Vien- nas tik nesuprantama: škur jie žino, kad tas ar kitas dalykas rei- kia pavartot vlename ar kitame atsitikime? Atsidėjimas ant gy- vulio instinkto neišaiškina dalyko. Privestą augščiau nuotiki, kur briedis visą naktį bėgiojo iš vienos vietos i kitą, o neužmigo iškarto sunkiu miegu, — galima da pris- kaityt instinktu. Bet čia didelę rolę lošia patyrimas: mažas brie- džiuks tokiame—pat atsitikime, be abejo, butų atsigules i miegojės iki ryto, — ir butų miręs nuo per- šalimo, jeigu nebutų buvęs pas jį motinos, kuri jį butų stumdžiusi ir budinusi, priversdama jį atsi- kelti ir pabėgiot.

Žinojimas gydymosi priitako- mas ne visiems gyvuliams ir ne vie- nodame laipsnyje; jis neišiplati- nės taip plačiai, kaip kad instink- tas, nors, galbut, gyvuliai, atradę šioki ar tokį gydymosi būdą, susi- žino kaip—nors tarp savęs, perdu- dami vlenis kitam savo žinojimą.

Vienu iš paprastesniųjų apsi- reiškimų gyvulių gydymesi yra amputacija (atėlimas) sulaužytos ar sutrupintos kojos, vartojama nevisada, bet tik tada, kada žai- da puliauja, užsivietrija arba esti apšėsta musių ir grumoja gyvulio gyvasčiai.

Tokios amputacijos pavyzdį mes galime patėmyt pas lapę, kuri netikėtai iškia koją i pastatytus jai medžiotųjų spastus. Žingeldus taipgi tyrinėjimai ant mažo ir pro- tingo žvėriuko — klanės. Jeigu kulka sutrupina jai koją, ji tuo- jaus bėga prie upelio, apsiplauja bėgančiame vandenyje žaizdą, kuom, iš vienos pusės, nuplauja

visus esančius purvus, iš antros gi — apgina nuo uždegimo sužeistą koją. Paskiaus ji tankiai laižo žaizdą, kad švariai užlaikyt, ir dėlto, sprendžiama, kad sumažint skausmą.

Didžioji dalis gyvulinio svieto motinų laižo savo valkus. Kas gi tai yra? Ar tik paprasta melė, ar higieniškas įrankys, pradeda- mas vartot nuo dienos pagimymo, kur motina nulažo nuo gimusio vi- sus nečystumus, idant tvirtas po- gimdyminių liekanų kvapas nepri- vyltųjų draskančių žvėrių? Žino- ma, vaikučiams tinka tas melius laižymas ir kada jie, augdami, lai- žo savas žaizdas, tai jie tą daro, galbut, atmindami veikimus moti- nos ir pamėgdžiodami jiems: juk ant pamėgdžiojimo veiksams vyresniųjų remiasi visokis išauk- lėjimas.

Žingeldus taipgi sekantis, pri- vestas Longo, nuotikis. Pamatęs prie vieno iš savo užstatytų spastų didoką voverę, jis norėjo tuojaus pašaut ją, bet, akyliau išsižūrėjęs, nuleido šaudyklę. Spastai buvo pastatyti negilioj vietoj; prie spas- tų tęsėsi siauras takelis, kuriuomi voverės ejo atsigt. Prie pačių spastų buvo iškistas įiešmas, su už- mauta ant viršaus rope, su tikslu pritraukt atidą voverės, kuri, už- sižūrėjęs, nepamatyty, kaip koja patenka i spastus. Bet sena vove- rė neėjo takeliu, — matomai, ji jau nesykį buvo nukentėjęs prie panašių aplinkybių. Ji priėjo prie vandens iš kitos pusės spastų: jis—pamatė, kad voverės nukirstos abi priekinės kojos, ir, matomai, ne vienu sykiu.

Išėjus iš vandens, voverė pa- sistojo ant užpakalinių kojų ir svy- railiodama nuėjo, kaip lokis ar beždžionė, nes priekinių kojų, ku- riomis galėtų pasiremti, neturėjo. Su didžiausiu atsargumu ji prisar- tino prie ropės, iširėmė i ją lie- kianis savo priekinių kojų, sugrau- žė ją ir taipgi atsargiai vėl nusilei- do prie vandens. — Aš stovėjau ir žiūrėjau i vargšę, nuleidęs šau- dyklę, užmiršęs apie spastus,— sa- ko Longas. — Tą pačią naktį aš ištraukinėju visus spastus, pasi- nešiau namo ir jau daugiau nieka- dos nebastačiau; po to nuotikio aš negaliu praėti pro spastus nesu- nalkinęs jų, kad išgelbėt nuo su- žeidimo kokį—nors gyvulį.

Toliaus Longas sakó, kad, ma- tomai, voverė butų patekusi nese- niai i vienus iš tųkių spastų ir tik keliatas dienų atgal ji atrinkto savo sužeistą koją, nes žaizda da- nes buvo pilnai užgijusi ir apdengta storai—kokiu tai kliju ar medžio smala. Žaizda buvo apdengta taip atidžiai, kad prie jos negalėjo dasi- gaut joki nečystumai: nei vanduo, nei purvas, nei nei oras negalėjo prieti.

Seni žvėrių gaudytojai—indijo- nai pasakoją, kad jie nesykį užtik- davo spastuose bobrus, su pergrau- žtomis pirmiau, — matomai, pa- bėgant iš tokių pat jau spastų, — kojomis; dviejų iš jų žaizdos buvo taipgi apdengtos tokiu—pat kliju, kaip ir voverės. Syki pavasaryj likosi sugautas lokis, kurio šone buvo gili žaizda, matomai, nuo na- gų kito lokio: ji buvo užlipinta storai kokia tai limpančia smala.

Keliatas metų atgal pas už- muštą lokį buvo rasta sena žaizda nuo šuvio, kur kulka iėjo giliai ir pasiliko kojoj. Žaizda buvo ati- džiai užtepta moliu, matomai, kad sulaukyt kraujo bėgimą, o apdras- kyta oda buvo aptepta dumbliu, — matomai, kad prie žaizdos nekibtų musės. Reik pažymėt tas, kad lo- kiai vartoję be atskyrimo molį ir smalą, tuo tarpu kaip bobras ir voverė, matomai, daugiau patyrę tame dalyke, nevartojo molio, kai- po dalyku, kuris bijo vandens.

Visi tie, lygtai ir kiti, faktai, negalima išaiškinti vien instinktu. Tarpe paukščių tokie nuoti- kiai, abelnai, daug retesni, ir jie galima greičiau prilygint instink- tui, nes paukščiai, pagal išsivysty- tą daug žemiau stovintieje už pienžindžius, mažiau mato patyri- mų nuo savo motinų ir netaip greit keičia savo įpročius, persimainius aplinkybėms.

Bet išėmimai randami ir čia.

Taip, pavyzdžiui, zlablikai, atvež- ti iš Europos i Australiją, visai permainė būdą sutaisymo savo liz- dų. Jie išmoko padaryt lizde an- trą dugną, kad neišperėt gegužės kiaušini, imestą dėl išperėjimo i jų lizdą. Teterovs, gyvenančios ne- toli žmonių gyvenimui, daug gud- resnės ir atsargesnės; blezdingos miestuose išmoka naudotis kami- nais ir stogų palėpėmis, vietoj su- puvusių medžių ir griovių paupė- mis. Tie ir kiti faktai mums pa- rodo, kad ir pas paukščius instin- ktas mainosi, prisitaikydamas prie aplinkybių, ir kad jaunoji karta išsimokina daug ko, kas senesnei- jai nebuvo žinoma.

Da keliatas faktų, kurie paro- dys, kad ir tarpe plunksnoto svie- to turi vertę, — gal ir mažesnę, kaip pas pienžindžius, — išauklė- jimas ir nauji atradimai.

Įdomus sekantis pavyzdys chi- rurgijos pas paukščius, kuri matė Longas keliolika metų atgal.

Sėdint prie upės pamiškyje, jis pamatė paukštį, lekiantį prie kito upės kranto, kur matėsi die- lis plotas limpančio molio ir purvo. Buvo tai pačiame medžioklės sezo- ne, ir tyrinėtojas pamislijo, kad tai pašautas paukštis, atskridęs atsigt ar apliaptus savo žaizdas. Vienok paukščio veiksmas pasiro- dė Longui nepaprastu, ir jis atsar- gai prisliko prie kranto, kad pri- sižiurėt.

Prisikabinęs pilną snapą pur- vo, paukštis ištepė sau koją viršū- kelio. Toliaus, paskrیدęs nuo vandens, jis prisirinko plonų šak- nelių ir žolų ir apskuo jomis savo koją ir vėl da apdėjo moliu ir pur- vu, taip kad koja toj vietoj likosi stora. Visą tą darė paukštis su ištempta atida. Po to jis prasto vėjo nesijudindamas beveik visą valandą, laiks nuo laiko padailin- damas molį ant kojos, kol jis ne- sudžiuvo ir nesustiprėjo. Paskiau jis pasikėlė ir dingo miške.

Aišku, kad paukštis susilaužė koją ir pridėjo sau molinį aptvėri- mą, kad prilauktyt kaulus vietoj, kol jie suaugs.

Nemažiau įdomus ir kitas at- sitikimas.

Syki zakstybame pavasaryje Longas pamatė upėje dvi gagarkas. Reik patėmyt, kad gagarkos gyve- na tik mariose, ir net dėl dėjimo kiaušinių jos neatskrenda i nesu- rius vandenis; todėl Longas pradė- jo tēmyt i jas, norėdamas rast pri- stasi, kuri priverstė paukščius ap- silenkt su savo priepročiais.

Tame metų laike paukščiai skraido visada poromis, t. y. pati- nas su patele.

Šiuo sykiu gi patėmyti pauk- čiai buvo abi patelės; jos kaišiojo galvą i vandenį ir laikė ten ilgai — minutą ir daugiau. Dėlko jos taip darė? Vanduo toj vietoj buvo ga- na gilus, kad galėtų gaut sau ten maistą. Jau temo, o paukščiai vis nardėsi, kol visai nesutemo.

Pralaidus keliatą savaičių, toj pačioj vietoj patėmyta kita gagar- ka — didokas patinas, prie tokio pat darbo. Longui atėjo mintis galvon, kad tai sužeistas ar užgau- tas paukštis, nori palengvint sau galvos skausmą — ir jis išėdęs i valtėlę pradėjo vytis paukštį; vie- nok paukštis pasikėlė augštyt jam besiantarant ir paskrیدęs šalin nu- sileido vėl ant vandens ir vėl emė- si už to paties darbo. «Norėdamas butinai dažinot, ką ji veikia, — pasakoją Longas, — aš pasivijau ir sugavau gagarką. Atidžiai ap- žiūrėjęs aš neradau joje nieko ypa- tingo ir nepaprasto, apart to, kad jos liežuvis buvo išspraudęs tarpe rakovinos kriauklų, kurie galima rast tik marių vandenyse tarp pa- kraštinių uolų. Liežuvis buvo iš- spraudęs taip, kad paukštis jo- kiū būdu negalėjo pasiliuosnot. Aš paliuosavau ir išėdėjęs kriauk- lą i kišenių parėjau namo, apma- tydamas tą viską ir nieko nesup- raskdamas.

«Namič atradau seną medžio- toją, kuris buvo visą savo gyveni- mą pralėdęs miškuose ir kuris ži- nojo daug atsitikimų iš gyvulių gyvenimo. Aš užklausiau jį, ar jis kada—nors matė gagarkas ne su- riuose vandenyse.

«Jis paaiškino, kad vieną ar

du sykiu matęs, kaip jos kaišiojo vandenį snapus, lyg kad—nuo gal- vosukio.

«Aš parodžiau jam kriauklų, kuriuos tik—ką buvau nuėmęs nuo gagarkos liežuvio. Jo veidas nu- švito.

«Tokios rakovinos negyvena paprastame vandenyje, — tarė ju.

«Mes pasižiūrėjome viens i ki- tų ir abudu vienkart radome išai- kinimą tam nepaprastam ženklui, kuris mums rodėsi nesuprantamu: jos kaišiojo vandenyn galvas dėlto kad marių rakovinos, kurios nesu- kenčia paprasto vandens, paleng- vintų suspaudimą ir paleistų lie- žuvis.

«Vienas ar kitas paukštis, je- škodamas sau maisto tarpe rakov- nių kriauklų ir nemanydamas joki- blogo, netikėtai užspraudžia tes- savo liežuvis ar snapus taip, kad negali nei numest, nei nuryt, ne- sukult i uolą. Tada skrenda prie paprasto vandens, kad ten pasinė- rus paliuosnot suspaustus daiktus.

«Ar visiems paukščiams andų veislės žinomas tas būdas, ar jis yra išradimu tik nekurių iš jų, ei nežinau, — užbaigia savo pasako- jimą Longas.

Bet čia kyla klausimas: koki- būdu paukščiai, kurių visas gyve- nimas praelna mariose, dažinoja- kad nekurius rakovinos bijo pap- rasto vandens ir atsidėngia jama, ir kaip jie tą dažno, kada nelaimi- nutinka tik pirmą syki?

Ar tik paukščiai ir visi kiti gyvunai nėra artimesni prie gam- tos, negu jų sądraugas—žmogus, ir tik nėra gyvuliams daugiau ai- dengtos gamtos paslaptis, negu kiek žmogus yra prie jų priėjęs?

A. Algaja.

Laiškai i redakciją.

Hypnotizmas.

Gnuodojama Kovos Redakcija:

Meldžiū paaiškint, kas but du mokslas *hypnotizmas*. Man rodo, but labai gerai supažindint visuo- menę su tokiais dalykais, nes da- bar dauguma mano, kad tą visą su pagelba piktų dvasių atlieka.

A. B. v a r d i s.

ATSAKYMAS. Žodis *hypno- tizmas* pačina nuo graikiško žodžio *hypnos*, liet. miegas. Hypnotizmas — tai nervinis miegas, stovis, pa- našus i paprastą miegą. Jis įvyk- sta, kuomet žmogus tulį laikyt tvirtai atkreipia savo atidą i koki- vieną daiktą. Hypnotizmas — daugiau niekas, kaip apmigdymas. Yra devyni laipsniai *hypnotiško* apmigdymo. Pirmuose šešiuose apmigdyla ypatu po pabudimui viską atmena, kas jau buvo sakyta laike *hypnotiško* stovio; kituose trijuose laipsniuose ypatu nieko neatmena, ką girdejo, budama už *hypnotizuota*. Užhypnotiznot kį galima, tik kada jis to nori. Ne- norintį neužhypnotizuosi. *Hypno- tiškas* miegas yra gamtiškas, nep- nekenkiantis. Joklų viršgaun- tų spėkų nereikia jo išsaukimui.

Hypnotizmas vartojama gydymui įvairių silpnųjų ir blogų įp- ratimų. Pav., užhypnotizuotas girtuokliui įkalba, kad jis bjauris svaigančių gėrimų, daugiau nie- kuomet jų neragaus ir t. p., ir de- vyniuose atsitinkimuse iš 10 toksi- pameta girtuokliavės. Panašiu bū- du palengvinama nerviškas, reumatizmas, baugštumas ir tt.

Pirmiau budavo vartojamas koks stipriai žibantis daiktas, i kurį turėjo atidžiai žiurėt užhy- potizuojamasis, idant apmigtų. Dabar atrasta, jog geriau *hypnoti- znot* vien tiktai žodžiais.

Redakcijos atsakymai.

P. Galskui. Protestus daly- kuose Ettor-Giovannitti ir Dilla- gham-Root billiaus gavome, bet galpint jų neapsimoka: jų tarjais visiems žinomas. Tik reikia pa- minėt, jog Chicago Lietuvių Rub- siuvių Unijos skyrius N269 išnė- suos protestus ir pasiuntė, kur- priguli.

A. Kairui. Kuopos nutarimo kas link bendro užsikvietimo drg. Bagočiaus negavome.

P. vienok kentėti ma pri- cas, at negali ko sa- prakai K. dulkės fabrik- garas; V. kruvo grupu- sias ir tik vie N. prie vi- vandu šcio ne- ejo ten išrodė švytav- čiūsi a- da ypa V. — Ti cas pei- prasid- prisieję reikali- kitalp N. jusių i- silsio, tabdyt- straiku — ko, ka- ba net- pratar V. — Šaukit- Ji mas de — prakei- tyt, ne- aštuon- stabdyt- šaftas, G. nai, t- gėjimų- binė ty- V. gumų- kiau, Tada j- kakta In- skrajo- sus, pi- T. laike i- mas, i- šuvi te- jo nut- D. sivepu- sumai Se- atsitik- keitim- Martir- su tuo- ašaron- kai rei- žino, l- vo jau- pintas- ilgai a- mąstęs- įkrito. I. — tą jno- kiau b- šiandi- V. — prie j- R. Toliau- kokią- vėjali- I. — vē mi- sekun- Ant g- P. sargas- pratęs- tus ir- atsito- glosty P.

Straiikas.

Pradžia liepos menesio. Nors oras puikus, vienok siluma uzviepatavo. Lovoje negalima iskentet troškumo, negalima uzmerkt akiu, negalima prisipraust miega prie saves.

Karstas oras pilnas anglies dulkiu. Fabrikos dulkės apgulė turi jo kambario langus. Uz sienos, fabrikoje, skamba stiklai, ir su smarkumu veržiasi garas pro nedideles skylutes.

Veltui nuvarges inžinierius stengiasi surinkti kruvon savo mintis. Nespėja jos kiek-nors susigrupuoti, kaip sunkus garo kamuoliai pagauna jasias ir nuneša kur ten tolyn.

Neiškentęs, Vincas uzsidegė šviesa ir prirejes prie vandens krano pakiso po juom galva.

Vanduo buvo smirdintis ir šiltas, todėl galvos karšcio neiklet nenuvarė. Jis greitai apsigrengė ir nuėjo ten, prie mašinu. Prie menkos šviesos mašina išrodė kokiū tai baisiu žvėriu.

Vincas prisitartiino prie mašinoisto. — Na, tai kaip?

Tas pakraipė galva ir kę tai sumurmėjo. Vincas peržiurinėjo mašiną. Dvi savaitės atgal, kaip prasidėjo straiikas, ir dirbtuvėje sustojo darbas; prisiejo sustabdyt ir didelės naujos mašinos, ir tik reikalingiausios šlaip-taip da buvo varomos, nes kitaip miestas butų pasilikęs be šviesos.

Nuo to laiko inžinieriai ir keltaiui neprisidėjusiu prie straiiko darbininku prisiejo dirbt be atsilisio, kadangi nei ant minutos negalima buvo sustabdyt fabriką. O tas buvo ne be pavojaus, nes straiikuojančių darbininku upas buvo pakilęs.

— Aš manau, jos ištekis neilgam; nuo to laiko, kaip paleista dinamomašina, visi kanalai dirba netikrai. Prie to ir šviesa čia permenka... — pratarė mašinoistas.

Vincas patraukė pečias.

— Kę daryt! Jeigu nutiks kas-nors — tuoj šaukite mane. Tuo tarpu aš apeisiu fabriką.

Jis išėjo. Šaltas piktumas virė jame: padėjimas darėsi kaskart nepakenčiamesniu.

— Kodėl neprisiunčia kariumenę! Tai vis prakeiktas atsargumas ir baimė prieš valdžią! Matyt, nori, kad darbininkai suardyty fabriką, kaip aštuoni metal atgal Sosnovičiuose! Reikia tik sustabdyt da dirbančią mašiną ir jau vanduo užlies šaltas, ir dingsta tada milijonai!

Grįžiančiai juodavo iškelti ir padauges kamina, baisingai žėravo atdari pečiai. Vietoj žvančių gėjų ir tarškėjimų dabar visur viešpatavo grabinė tyła.

Vincas stengėsi išsklaidyti apėmusį jį nesmagumą. Jis išsitiesė ir pradėjo žingsniuoti smarkiai, švytpaudamas kokiū tai maršę; bet veltui. Tada jis sustojo ir pabraukė ranka per kaktą. Jo kaktas ir veidas buvo apsiųpyle prakaitu.

Inžinieriaus galvoje, tankiai mainydamiesi, skrajojo įvairūs paveikslai. Staiga pasirodo baidus, pilnas piktumo ir skausmų veidas.

Taip, tai veidas Martino! Tai buvo dienoje, laike paskutinio išmokėjimo. Martinas, manydamas, kad jį apsuko, šovė į inžinieriu. Tik vieną švį tespėjo paleist, nes tame momente Vincas spėjo nutvert rašalo bonkute ir šviedė į veidą šovikni.

Dabar inžinierius vėla mato prieš save tą persivėpusi veidą, per kurį teka juodai-raudonas — sumaišytas su krauju — rašalas!

Sekancią dieną po pasikėsinimui inžinieriai atsitiko įdomus nuotikis. Vakare, tik-kę prieš ketimamši darbininku, atėjo jauna mergaitė, sesuo Martino. Jis tikėjosi susidurimui ir manė tuojaus su tuom užbaigti. Vienok vietoj to, mergaitė su ašaromis emė pasakot, kaip tėvas ir kiti darbininkai rengiasi atkeršyti inžinieriu. Na, ir velniai žino, kaip teni nutiko, bet už keliatu minutų jį buvo jau Vincos glėbyje. Vincas buvo nelabai išlepintas, taigi nelaukė parinktinu. Kę ten manyt ilgai apie kokias ten ideališkas meiles! Ir, nelgmai mąstęs, jis paėmė tą, kas jam tiesiog ir rankas iškrito.

Ir štai, jis šiandien tik pirmą sykį atminė apie tą juodplaukę mergaitę. Paskutiniu dienu nuotikiai buvo atstumę ir užpakali josios paveikslą. Bet šiandien mintis jį tvirtai apėmė.

Veltui jis stumia jas nuo savės... — Prakeikimas! Kam tas! Juk jis negali eit prie jos, nei jį prie jo!

Ramiai mirga virš jo galvos balsva lempa. Toliau matosi siauras tiltas, ir, rodos, vadina jį i kokią tai užburta šalį. Nuo upės pučia lengvas vėjalis.

Inžinierius atsisėdo ant rėliu kruvos ir atsidavė mintims. Paskiaus išlengvo pasikėlė, keliatę sekundų abejojo, čiupinėdamas kišeniui revolveri. Ant galo greitū žingsniu nužingsniavo prie išėjimo.

Prie vartų jį pasveikino galvos linktelėjimu sargas, buvęs kadai tai oficioeru kariumenėje. Pripratęs prie paklusnumo, sargas tyliai atidarė vartus ir taip-pat vėl uždarė. Ilgai da pažūrėjo j atstoliantį inžinieriu, pakraipė galva ir atsisėdo, glostydamas savo šaudyklę.

Paėjęs kiek toliau, Vincas nedrąsiai sustojo.

Jis jautėsi, lyg kad palikęs užpakalyje tvirtovę ir einas į priešostovėnę. Prie užveizdos namo matėsi blizganti durtuvai ir girdėjosi lengvi žingsniai dviejų žandarų. Šiaip gi viskas tyku. Padangėmis plaukė betvarkėje pilki debesiai ir retkarčiais pro protarpilus pasirodė mėnulis.

Vincas vėl pradėjo greit žingsniuot. Už kožno kampo vis girdėjosi barškimas kardo. Netoli fabrikos direktoriaus namo taipgi blizgėjo durtuvai.

Inžinierius pasuko keliu, vedančiu prie darbininkais apgyvento kaimelio. Prieš jį švietė raudoni kaimo žiburiai, nelyginant, krauju pilnos akis.

Tylumoje pasigirdo padkavų balsas. Greit priešais save pamatė Vincas jojantį žmogų. Raltasis sustabdė arklį.

— A, tai jūs, inžinieriaut!

— Tai jūs iš ten! Kas girdėt! — paklausė Vincas.

Storas oficioerus neramiai sujudėjo ant arklio. Ant jo raudono veido matyt buvo neramumas ir pilkos akis greitai judėjo.

— Viskas ramu, nepaprastai ramu! Tiktai karčiamos pilnos; bet ir ten viešpatuoja nepaprastai tyła.

— Reikia uždaryt karčiamos, nes ten renkasi maistininkai.

— Žinoma, žinoma... Bet aš nieko negalini padaryt... Mums truksta žmonių net fabrikai apsaugot. Kad bent greičiau prisistų kareivius...

— Ar gi jūs nežinote, kada pribus kareiviai!

— Aš manau, šių naktį.

— Ar taip! Puiku! Laimingos nakties!

Vincas nusisuko į šalį, kad eit, bet oficioerus sulaikė jį.

— Atleiskite, pone. Bet... jūs einate vienas naktį... Aš perspėju jus, kad tas pavojinga... ypač jums...

— Labai dėkingas už perspėjimą, bet aš nesibijau. Laimingos nakties!

— Iki pasimatymo.

Ir tamsoje vėl pasigirdo padkavų balsas.

Štai pratruko storo špižinio pečiaus sienos. Su švilpimu ir šnypsčimu pasipylė iš plyšio karštos geležies upelis. Persiganęs Vincas šoko bėgti.

Bet jį vejasi baltai-raudonas upelis. Vincui rodosi, kad jo protas maišosi. Jis spėja užskot ant trepu. Upelis irgi neatsilieka nuo jo ir šnypsčiamas kila augstyn. Vincas norėjo šokt ant netolimais esančių pagrindu, bet nepataikė ir, suklykęs nesavu balsu, pradėjo krist žemyn... i gilią, juodą prapultį...

Jis-pabudo su baisiai drebančia širdžia ir viskas prakaite.

— Ačiū dievui, tai buvo sapnas!

Lengvai atsidusėjęs Vincas rengėsi vėla užmigt. Bet kodėl tokia baimė tyli! Kodėl nesigirdi mašinu užmo!

— Viešpatie, ar tik neatsitiko kas-nors!

Skubiniai jis pradėjo graibyti ranka sieną, jieškodamas rakto atsukimui šviesos. Bet ranka jo užčiupo keno tai šiltus pečius.

Tik dabar Vincas pilnai atsibudo ir suprato kame dalykas.

— Tai mat, kaip! Jis ne fabrikoje, bet pas Martino seserį Mariutę.

Su užsiganėdinimu jis vėla atgulė. Mariutė taipgi pabudo ir meliiai prisiglaudė prie jo.

Po tokio baidaus sapno inžinierius jautėsi esąs toli nuo pavojaus. Užmerkęs akis jis pradėjo mīlyti, kaip atsargiai jis atėjo per kaimą, peršoko tvorą ir, atidaręs langą, atsidurė pas Marytę.

Meliliai jis pažvelgė į jauną mergaitę.

Koki raudoni atspindžiai eina nuo jos balto knuo!

Vincas bailiai apsidairė. Per langą, primindamas baidų sapnā, pasirodė raudonas spindulys.

Greitai prišoko Vincas prie lango.

Taip, dabar jis mato viską ne sapne!

Aiškiai šviečia ugninė pašvaista, augštai kila kamuoliai juodų dumų. Kibirkštis skrenda i visas puses. Visa fabrika ugnyje.

Aut gatvės nepaprastas sujudimas. Žemai prie lango stovi tamsi grupa žmonių. Jis girdi piktą riksmą.

Nejaugi jį užmatė!

Bet mergaitė tempia jau jį i gilumą kambario.

— Bėgt! Greitai, greitai!

Ji skubina gelbsti jam.

Priekiniame kambaryje girdisi bruzdėjimas. Marė stumia Vincą per langą. Netoli lango išsišakojusi stovi obelis. Marė rodo jam i tą obelę.

Jis šoka ir nusitveria už obelės šakos; už sekundos jis jau pasislepia tarp šakų ir, sulaikydamas kvėpavimą, tēmija, kas dedasi kambaryje. Su trenksmu atsidaro duris, ir bardamiesi įsigrudžia keliatas vyrų su žiburiais ir ginklais i Mariutės kambari.

Mergaitė stovi viduryj kambario; ji da nesuspėjo apsigrengti. Ją apstoja iš visų pusių ir piktai klausinėja; ji tiktai pečiais trauko. Darbininkai išskrato visą kambari, jieško po lova, šėpoje ir kur tik galima. Keliatas vyrų nusileidžia pro langą lauk. Likusieje puola ant mergaitės.

Koks tai senis su blizgančiomis akimis nutvertas ja už rankos ir parmetę ant žemės. Paskiaus su keliais ant krutinės.

— Kur tas niekšas! edikas! Kur užkavojai jį! Sakyk greičiau! Mirtis užmušikams!

Kitas pasilenkia ir be pasigailėjimo muškumsčia i veidą, burną, nosį. Paskui atsistojes

mindžioje kojomis sukruvintą ir sudraskytą veidą...

Vincas kalpir priaugo prie obelės. Su išskėstomis akimā, nutirpęs i baimės, žiuri i kambari. Pult tū! Išgelbėt mergaitę nuo žvėrių!

Žvėrių... žvėrių, nes drasko nekaltą me vyrtę... Staiga Vincui puola i akis reginys, kurio jis taip troško. Tame reginyj jis mato, kaip kareiviai šaudo ir kardais kupoja darbininkus, jų moteris ir vaikus. Ir tai per jo norą i reikalavimą... Reiškia, ir jis pats žvėris...

Ji apma neapsakoma baimė dėl savo gvasties. Nori nusitvert už revolverio, bet ranka jo neklauso.

Ji nutrauks nuo medžio, pames ant žemės ir sumindžios, taip kaip nelaimingą Marytę! Jis dreba iš baimės, kaip apušęs lapas.

Trarara, taratarara, trara! — pasigirsta bubno balsas. Vis artyn ir artyn. Tai pribuvo kareiviai.

Vienok darbininkai suspėjo išlieti karštą. Jų užsidegimas nemo baimės; jiems nebaisūs kareiviai su šaudyklėmis, jiems nebaisi ir mirtis, nes jie kasdien su mirtimi bovijasi.

Vincas mato, kaip darbininkai išbėgo iš kambario. Mato ant žemės kraujais suteptą mergaitės lavoną.

Da sykį pažūrėjo Vincas i vidų kambario. Paskiaus sugniaužti jo pirštai išsitiesė, paleido obelies šaką ir jis su visu savo sunkumu nukto ant drėgnos žemės.

Abs. pagal Kolin Ross.

Kabėtojai pabrango!

Ieljetonėlis.

A. A. sako, kad kabėtojai pabrango. Na, ir kam čia ginčytis su A. A. Juk visokis apšvietimas reikia piktū už pinigus, pavyzdžiui, krosinas, elektra, gasas. Įdėjai kvoteri i gazo «milerį», ir šviečia. Taip ir kabėtojai turi pasilikti miteriais: įdėjai kvoteri ir kelbe, o jeigu norėsi, kad ilgiau kabėtojai dėti kita.

— Kad pakalbėtū «Sveika Marija», tai trojus atsakydavo: «Duok trečloką, tai pakalbėsiu», o jeigu rožančių pakalbėdavo, tai reikėjo du aukšial duoti, o kad paprašydavai pagiedot koki šv. Roką, tai reikėjo įsė rublio. Taigi, pamislijus ape giedojimą, biskį mane baimė ima, kad nekurię mūsų kabėtojai ne išsimislytų giedotines prakalbas. Jeigu kurs pagiedotų kokias 4 valandas, tai jau ir išimokėt negalėtum, nes prakalba tai ne rožančius. Čia reikia išrokuoti tai alaus bačkos, šolderiai, armonikos, girtų giedojimas. Juk visą tai turi parupinti draugystės, užkvietusios kabėtoja.

Bet kabėtojas vistiek nuskriaustas, ba kelionės pragyvenimas «lešuoja», nors ir nežino, kas tą užmoka. Nuėjęs, nuo stoties parneškė porą baksų literaturos, sve-tainęj pardavinėkie. Pardavė už kokią 820, tai žinai, kad baksai bus lengvesni i stoti nunešti, nes doleriai ne baksuose, bet pas kabėtoja.

Bet kabėtojas visgi nuskriaustas. Paskui užmokėk kelionės išėsas ir da pridėk dolerį-kitą margaryčių, da ant išleistuvų gerai pafandykie, bet! kabėtojas vistiek nuskriaustas, nes už prakalbą negavo nuo colių apmokėti. Todėl A. A. įnešimas geras, tik reikia nubalsuoti, bet aš pridėsiu amendmentą, kad kabėtojai turi įsitaisyti prie kišenių «milerius», tai tada, kokių ilgumo prakalbū norėsim, tokias nusipirksim.

Mylintis Dolerį.

Ne sunku!

(Aukantu žemeltikama.)

Nesunku nuo kvietko žiedelį nuskinti, bet jau nebegali atgal prilauginti; Nesunku didžiausius namus suardyti, bet sunku, kai reikia naujai pastatyti.

Nesunku liežuvis burnoj suvaldyti, bet šitartis šodis sunku sustabdyti. Taip yra nesunku viens kitą apmėlžti, bet jau neįsengei su juo atleisti.

Kaimynas.

SATYRO UŽPEČKIS.

Lietuviškas ponaitis Amerikoj.

(Monologas)

(Uždangal pasikėlus, po sceną vaikėloja augstas vyras, rankas susiklėpęs i kelilnia kišeniūs; švarkas trumpas, kelinės pusiau blaizdu, batai klauri ir visai šleivi, skrybėlė užsmukus ant ausu ir akiniai ant galo nosies. Perėjęs kelis kartus per sceną, prakalba):

Tai prakeikta šalis šita Amerika! Jeigu man bunant Lietuvoj butų kas sakęs, kad čia žmogus negali be darbo poniškai gyvent, tai bučiau tris kartus spjovęs i akis ir pasakęs: «Meluoji, chame!» Bet dabar pats matau... nors pasiusk, o be darbo gyvent negalima.

Atmenu tuos laikus, kada Lietuvoj mane vadindavo ponaičiu... tai buvo laikai... (apsižvalgo save). Ak, ponaiti, ponaiti, i kę tu paušusi... Dabar ir lietuviškas piemuo mane nevadintų ponaičiu.

O kas mane išvijo iš Lietuvos!... Nugi tie prakeikti chamai-muzikai. Parvažiovo iš to prakeikto Ameriko Jurgių Baltarus, parsivežė pinigų kaip šieno ir nusipirko ukę. Na, pamislijau sau, kad jau toks tamsus muzikas galėjo tiek pinigų parsivežti, tai Amerikoj pinigai turi but nebrangūs ir mokytas žmogus — gali tapt pasaulio viešpačiu.

Vieną dieną nuėjau pas Jurgių Baltrų ir sakau jam lietuviškai, nes jis lenkiškai nemokėjo:

«Klausyk, tėvai. Aš važiuoju i Ameriką, ar neduotum man kokį adresą!» Jis išvertė savo dideles, kaip jaučio, akis, pa-lingavo galva ir sako:

«Džiaugkis, brolyti, kad da esi pavalgęs ir apsirėdęs. Tau ir čia Amerikas.»

Aš kuo-ne perplyšau iš piktumo, kad toks muzikas išdriso mane vadinti «brolyčiu» ir «tu», vietoj «ponaiti» ir «tamsta», ir piktai jam atsakiau:

«Tu, muzike, manai, kad aš nerasiu Amerikos!... Aš rasiu ir pinigų kur-kas daugiau parsivežsiu, negu tu. Aš keturių klavus vyras, Seminarijoj šešias savaites buvau, tik, nenorėdamas mokyti, pamečiau; priegtam — bajoro sunus ir lenkiškai kalbėt, kaip riešutą krimst. O tu kas prieš mane! — neiškaiyt nemoki.»

Senis nusišypsojo ir sako:

«Amerikoj, brolyti, nežiuri, keno tu sunus ir kiek kliausių vyras, ten žiuri i tavo rankų spēką.»

Aš tokį kvailį užkeikiau ir išėjau. Netrukus gavau vieno kunigo adresą ir atvažiauvu Amerikon. Kunigas mane priėmė, bet ne po ilgum laikui pradėjo varyti darbo jėskotis. Ar jis iš proto išėjo, manau sau: keturių kliausių vyras, eis i pasmirdusių dirbtuvę ir stumdysis su visokiais suodiniais muzikais!...

Dagirdau, kad čion Amerikoj yra didelė šaika socjialistų. O Lietuvoj budamas girdėtu, kad socjialistai labai myli mokslo vyrus, kurie po jais eina. Pamečiau kunigą ir marš prie socjialistų. Jie, teisybė, su manim mandagiai apsiėjo ir da vė darbą prie raidžių statymo.

Iškarto da buvo nieko, nors man tas darbas buvo perprastas, nes rankas susipaišini, bet gal bučiau ir dirbęs kiek laiko, jeigu nebutų pradėję už nosies vėdžiot. Prieis koks paršiva, vos pradinę mokyklą pabaigęs, ir be jokio mandagumo sako:

«Sej, Džio! Kodėl tu neklau-sai, kaip aš tave mokinu? Tas darbas negeras, statyk išnauju.»

Arba kitas priėjęs vėl sako:

«Tu pasiskubink. Triusi, triusi, o naudos nei už grašį. Kas bus, jei taip dirbsi!»

Perpykęs spjoviau ant akių ir išėjau. Pabuvęs be darbo kelias savaites, matau, kad velnias. Kas daryt... Paėmiau laikraščių agenturą ir, bevaikščiodamas po stubas su laikraščiais ir Pono Jezuso paveikslais, susipažinau su vienu vaikinū, ir mudu pradėjoja tartis, kaip čia padarius ponišką pragyvenimą.

Pradėjau meilintis prie gospadinu, kad gauti kur «burda» dykai. Tas pavyko; gavau «burdą» ir....., bet kas iš to? Valgyt gauni, o pinigų nėra.

Atėjo mintis i galvą sekti pėdoms Tumo ir Olsausko — koektuot pinigūs nuo lietuvių ant pastatymo kokios bažnyčios. Buvau prasidžiaujęs, bet ne ant ilgai. Nespėjau nei pečėtj pasidaryt, kaip tie prakeikti laikraščiai pradėjo šaukt: «Lietuviai, saugokitės apgavikų.»

Bet aš nepaisiau ir pradėjau kolektuot. Bet vietoj doleriu gavyti šluotų ir vią mano trina velnias ant vnodegos nunešė.

Dabar velniai žino, ar čia aš taip augu, ar mano drapanos traukiasi (žiurisi i save), švarkas kasdien ankštyn, kelinės kas valanda trumpyn ir iš batų jau baigiu išeit. Ant galo pradėju i abejot, ar aš čia esu, ar čia koks valkata mano skurą pasisavino, o aš čioršis žino kur dingau.

Na, da viena gera mintis stovi prieš mane: kaip tik šitie batai apleis mano kojas ir užaugs šiokia-tokia barzdā, tuomet liksiu Kapucinu ir linksmai gyvensiu. O jegu tas nepavyks, tai drąsiai galėsiu sakyt, kad šitam kune ne aš esu.

Senas Vincas.

PATRIJOTIŠKA PAGARBA RAŠYTOJAMS.

Pažiūrėkime, kaip mūsų tautiečiai garbina sava rašėjus: Dr. V. Kudirką, S. Daukantą ir tt.

Nueikime i tautiška smuklę. Męs ten rasime Kudirkos, Daukanto ir kt. paveikslus, kuriuos tautiečiai it kokius skilandžius (persiprašau) vendžina alaus garuose ir tabako dumuose.

Kę patįs myli, tą i gerbiams mūsų tautos rašytojams duoda — kampelį tautiškoj smuklę. Pl. Motiečius.

AR NEASIRASTŲ PARTNERIS,

kuris turi gerai pinigų dėl užvedimo provos su visais lietuviškais Amerikos laikraščiais. Jie apskelbė, jog męs renkam pinigūs ant Sibirijos bažnyčios. Tai amžinas melas, nes męs vietoj pinigų gavom šluotų ir mazgočių. Laimėję prova, pinigūs pasidalinsim pusiau. Kolektoriai Philad., Pa.

KORESPONDENCIJOS.

Springfield, Ill.

Liepos 14 ir pas mus atsilankė drg. F. J. Bagocius. Žmonės čia jo prakalbų labai buvo pasilgę. Nors šiluma buvo 95 laipsnių, bet nepaisant nei tokio karščio, prisirinko žmonių pilnutėlė svetainė. Kalbėti drg. Bagocius pradėjo nuo pirmiškio žmogaus: kaip žmogus seniau gyveno, protiškai vystėsi ir evoliucijos keliu žengė pirmyn prieš susipratimo iki šiandien. Apsakė socializmo prasmę, kaip jis atsirado, ką gero žada žmoniui, koku būdu įvyks ir kas bus, jam įvykus.

Labiausia žmonėms patiko apsakymas apie pasidalinimą turtu ir lygybę žmonių, socializmui įvykus. Mat, daugumas apie tai nieko nežinančių socialistams priminė, buk iš jų turtus socialistai atims, paėmę valdžią į savo rankas, ir nieko neturintiems išdalins ir visus lygiais padarys, didesniems galvas nuobliuotų, o mažesniems pridurtų. Čia kalbėtojas išaiškino, kad socialistai, lygybę darydami, galvų neobliuos ir turtų niekam nedalinės. Bet jie paims visuomenės savastį, gamtos turtus ir išdirbystės įrankius. Prie socializmo, tik darbo vaisiai bus pilnai suteikiami darbininkams.

Kiek kuris uždėrbs, tai viską pilnai ir pasilaikys, netaip, kaip šiandien, kuomet veik viskas darbininko triusio vaisius tenka tranui kapitalistui, o vos maža dalelė primetama darbininkui. Įvykus socializmui, bus priešingai, tik maža dalelė uždario atsiliks palaikymui šalies administracijos ir pataisymanė.

Nebus ilgų darbo valandų, nebus bedarbių, bado, šėlmavimų, vagysčių ir tt. Žodžiu sakant, visas pasaulis atsinaisins dėl gero visų žmonių. Drg. Bagocius kalba žmonėms labai patiko. Dabar apie buvusias prakalbas tik ir šneka. Ak, kad daugiau būtų tokių kalbėtojų! Tokios prakalbos ir didžiausio susnūdžio smegenyse sukelia revoliuciją ir privertė ją—nors mislyti. Naujų sąnapsiraišė 10. Aukų uždengimui lešų surinkta \$9,71.

Vincuks.

So. Bethlehem, Pa.

Lankėsi Bielousovas, Rusijos antrosios Dumos atstovas, Kalbėjo lenkiškai ir rusiškai. Ant pagrindų, pas kalbėtoją susirinko apie 30 žmonių; publikos prisirinko pilna svetainė ir laukė, kas čia bus. Pagaliau pirmsėdis paaiškino, jog tai yra deputacija nuo įvairių tautų socialistiškų grupų. Pirmiausiai sveikino svečių angliai socialistai, paskui vokiečiai, ungariai, lenkai, rusai, lietuviai ir žydai. Italai ir da kiti pasieuntė savo pasiaikškinimus, išrododami įvairias priezastis nepribuvimo.

Kiekvienos tautos atstovai iš eilės savo kalbose paaiškino, apie tą svečių ir lėmė jam gerų pasekmių darbotis tarp Suvientų Valstijų liaudies. Nuo lietuvių atstovais buvo P. Berukėtis ir F. Laurinaitis. Drg. Bielousovas kalbėjo apie Dumą. Darodinėjo veikluma socialdemokratų, kurie stovėjo už darbininkus, kaip tvirčiausia siensa, ir kuomet uždavė val-

džiai skaudžiausią smugį agrarišku klausimu — tai tuoj tapo paleista antroji Duma, o jos socialistai atstovai baisiausiai persekiojami ir gabenami katargon. Kalbėtojas velijo, kad kiekvienas stengtųsi aiškint skirtin-gumą tarp Rusijos ir Suvientų Valstijų valdžios, nes nors pastarojoj taipgi nesiranda grynos laisvės, vienok žmonėms būtų lengiau gyvent be carų, su pačių išrinkta valdžia. Užbaigdamas trečiam atvejyje, ragino skaityt ir remt darbinikiškus laikraščius, nes tai yra didžiausia paspartis ir ginklas prieš skriaudėjus. Su kalba, sako, aš galiu tik aiškint keliems šimtam žmonių, o su laikraščiu keliems tūkstantams. Publika apdovanojo kalbėtoją delnų plojimu, o savo centais, kurie buvo skiriami kankiniams, katoržininkams ir laikraštijai; parodė tikrą savo sympatiją. F. Laurin.

Waterbury, Conn.

Liepos 18 čia atsibuvo lietuvių studentų ir klerikų vakaras. Programas buvo šiokis: Pagriežė orkestra, kalbėjo kun. P. Saurusaitis apie mokslaeivius. Nieko naujo nepasakė. Padainuota 10 dainelių ir buvo deklamacijos, komedija «Dzukas ir Žydas» ir «Mylimoji». Dainos labai blogai nusi-sekė: merginos dainavo neblogoi, ale vyrai, turbut, buvo pastatyti tik dėl skaitliaus padidinimo, nes jų balsų visai nebuvo girdėtis; tiktai vienas vyras rėkė nei šikiu nei tokiu balsu. Turbut, didžiausia kaltė vietinio vargonininko. Jis neturi jokios nuovokos vest chorą, o vedė.

St. A. V. deklamavo «Mylimoji», — visai prastai: nemo-kėjo nei žodžių, nei nudavimo, deklamavo pasilsėdamas, kad net sunku buvo klausytis, kaip tas žmogelis kamavosi. A. Valentinas deklamavo neblogoi «Ant Vitoauto Kapo». Komedija «Dzukas ir Žydas» atlošta neblogoi, tik Žydas nebuvo panašus į žydą, o Dzukas buvo panašus į priešistorišką žmogų. Vakaro pelnas skiriamas klerikų ir studentų naudai.

Čion ateitiko didelė nalaime: Janialionų 7 metų vaikas su kitu vaiku išbėgo maudytis ir, užsilipęs ant akmens, šoko pavasirinti ir puolė į akmenis; lavo no veidas ir keliai buvo nuuštėti. Turėtų mąsų moteris daugiau pridaboti vaikus. Pl. Motiečius.

Binghamton, N. Y.

Liepos 14 atsibuvo LSS. 33 kuopos piknikas. Nors ir labai toli reikėjo eiti, bet žmonių atėjo daugiau, kaip tikėtasi. Mat šventakuprių vadovas per-vėlai apie tai dažinojo, ir kito pikniko surengt negalėjo. Ant pikniko buvo permažai alaus, vienok nei vienas nepyko, nes turėjo kitnišką užsiėmimą: buvo šokinėjama vienas per kitą, lošta rutelė, mušta «bolė» ir traukta giliukai dėl atlikimo kokio—nors darbo. P. Vincunui-tė ir S. Jasilionis turėjo dekla-muot, ką gerai atliko.

Apie 5 valandą vakare publi-ka pradėjo traukt namo, rami ir užganėdinta iš puikiai pra-leistos dienos ant tyro oro. Kad kuopa tankiau rengtų tokius pasilinksmimus, tai tu-rėtų naudą, nes pasididintų na-rių skaitlius. Stumk—Trauk.

PHILADELPHIJOS ŽINIOS.

Pranešimas V. Kairio dalyke.

Liepos 28 d. LSS. 1—mos kuopos susirinkime buvo įnešta skundas ant Vlado Kairio, kad jis, susidėjęs su Kulvinsku ar Kurvinsku (nes jo tikra pravardė nežinoma), renkė aukas ant kokios tai bažnyčios, kankinių ar numirėlių palaidojimo. Tą liudijo du kuopos nariai, kurie pristatė ir falsyvos antspaudo kopiją, išnetyčių Vastą Vlado Kairio kambaryje. Taipgi buvo skaityta iš «Lietuvos» N 30 V. Kairio atsišaukimas, kuriame jis užginčija, jog jis neturįs nieko bendro su Kulvinsku ar Kurvinsku (vienas ir tas—pats). Vienok kuopos nariai ir «Kovos» darbininkai parodė, kad V. Kairys su Kulvinsku yra geri draugai ir nuo seniai darė planus, kaip būtų galima be darbo gyventi. Galiaus pasirodė, kad Vladas Kairys nėra kuopos legališku nariu ir šimet nėra nei cento mokėjęs Sąjungai, tad kuopa su juo neturi nieko bendro ir jokios atsakomybės už jį nema.

Bet jeigu V. Kairys tur kit norėtų įstoti į LSS. kuopą, tai be 1—mos kuopos paauidijimo — lai kuopos jo neprima. 1—mos kupos K—tas Org. V. Jakštys Sus. Sek. A. Abramavičius Fin. Sek. J. Gaigalas.

Visuotinas straikas olei Ettore ir Giovanniui.

Bus visos Amerikos visuotinas darbininkų straikas jeigu nebus paluosnoti Ettore ir Giovanni. Taip išsireiškė socialistai kalbėtojai praei deldienį laike prakalbų, vyty prie City Hall ir Lyric Hall svetainėje. Atvaziavusi iš New Yorko I.W.W. organizatorė Elizabeth Gurley Flinn pasakė, kad kapitalistai laiko kėlėjime ir nori nužudyt Ettore ir Giovanni, tik todėl, kad juotai pavojingi kapitalistams, kaipo gabųs darbo vadovai. Surinkta \$100 aukų apgyimui Ettore ir Giovanniui.

„Kataliko“ Brandukui. N 30 «Katalikas», t. y. jo redaktorėlis Brandukas šiaip išvadžioja: Aš nevesiu polemikų su «Kova», nes tai man perzema, bet nors tai man ir perzema, vienok vistiek aš tas polemikas vedu. Tai puikus unteroficerinės logikos šmotelis! Ir Brandukas veda «polemiką», tokią, kokią užveda deplų akademijos profesoriai su praeinančiais žmonėmis ir tarp savęs arba kokią vartoja Rusijos kazarmų auklėtiniai. Iš jo Redakcijos Patėmijimų matyt, kad jis abiejose minėtose įstaigose turėjo po garbingą «graziakalbystės» katedrą. Todėl labai naturališka, kad tasai žmoguitis atranda didžiausiais progresistais save ir Kazj Kapuciną ir drįsta šokt į akis drg. L. Pruseikai ir kitiems socialistams, kurie gavo žmonišką išauklėjimą ir daug daugiau išmano už Branduką. Matyt, kambarinis šuniukas kiauksėja ant šlapio (sloniaus), kad pasirodyt didžiu.

SĄJUNGOS REIKALAI.

LSS. Referendum N IV, 1912 m.

LSS. 5 kuopos įnešimas (2r. «Kovos» N 26 š. m.), kad permainyti konstitucijos Str. XX-IV, Par. 2 link prašalinimo narių iš Sąjungos, tapo paremtas sekančių trijų kuopų iš atskirų rajonų: II—ro Raj. — 164 kuopos, VI—to Raj. — 133 kuopos ir VIII—to Raj. — 22 kuopos. Todėl dalykas eis LSS. referendumui. Diskusijoms šio klausimo vieta organe atdara iki rug-sėjo 1, 1912 m. Jeigu rastųsi kokie pataisymai prie įnešimo, tai juos kuopos malonės siūsti LSS Sekretoriui; pačius apkalbėjimus —kritiką — tiesiog Redakcijai. LSS. Sekretorius J. Stasiulevičius.

LSS. Referendum N V, 1912 m.

LSS. 89 kuopos įnešimas (2r. «Kovos» N 26 š. m.), kad panaikinti dabar kasmet daromą S—gos statistiką, tapo paremtas trijų kuopų iš šių rajonų: II—ro Raj. — 14 ir 164 kp.; IV—to Raj. — 161 kp. ir VIII—to Raj. — 37 kuopa. Todėl dalykas eis LSS. referendumui. Diskusijoms šio klausimo vieta organe atdara iki rug-sėjo 8, 1912 m. Jeigu rastųsi prie įnešimo kokie pataisymai, tai juos kuopos malonės siūsti LSS Sekretoriui. Pačius apkalbėjimus—kritiką — tiesiog Redakcijai. LSS. Sek. J. Stasiulevičius.

LSS. Referendum N VI, 1912 m.

LSS. 45 kuopos įnešimas (2r. «Kovos» N 27), kad LSS. susivaziavimas įvyktų 1913 metais, tapo paremtas šių trijų iš atskirų rajonų kuopų: IV—to Raj. — 82 kp., VI—to Raj. — 133 kp. ir VII—to Raj. — 33 kuopa. Todėl dalykas eis LSS. referendumui. Diskusijoms šio klausimo vieta organe atdara iki rug-sėjo 6, 1912 m. Prie įnešimo 52 kp. padarė pataisymą: «LSS. VII Susivaziavimas turi atsibuti gruodžio mėnesyje 28, 29, 30 ir 31 d. «Motivai: «Žiemos laike kur—kas bus patogiau delegatams susivaziavus apsvarstyti S—gos reikalus, nei kad vasaros laike. «Kaip tik tuo tarpu užims vietas naujai išrinkti S—gos viršininkai; tokiu būdu susivaziavimas supažindins, nors iš dalies, su LSS. reikalų bėgiu naujus viršininkus. LSS. Sek. J. Stasiulevičius.

LSS. V. K—to Referendum N 11.

Įnešimas— Kad «Kovos» administracijoje būtų užlaikoma pirmieviškų laikraščių agentura ir garsinama «Kovojo». LSS. VII Raj. K—tas. Org. J. Varnagiris Rašt. P. Šlekaitis F. rašt. J. Petrikas Išd. J. P. Čepulis. Šis referendumas perėjo per V. K—tą ir balsai pasidalijo šiaip. Už įnešimą: I—mo Rajono J. P. Stalioraitis II „ F. Laurinaitis VI „ M. Michelsonienė VIII „ A. Kvedaras „ „ P. Galskis „ „ P. M. Kaitis. Prieš įnešimą: III „ J. Baltušis IV „ J. K. Gilius „ „ J. Sukys V „ L. S. Kupčinskas VII „ A. Valinčius. Narių nuomonės: J. K. Gilius: Nors aš visada geidžiau, kad komitetai sakytų trumpesnius pamokulus «Kovojo», bet, kad čion paduota, kad būtų aprubežiuota tiktai P. K—tas, tai būtų nelogiška, jeigu V. K—tas draus-tų P. K—tui plačiau vartot organą, o pats V. K—tas pasiektyrė «Kovą» net vedimui diskusijų apie paduotus įnešimus; taigi čion nebutų lygi proga prie organo. Todėl balsuoju prieš.

LSS. V. K—to Referendum N 12.

Įnešimas: — Kad «Kovojo» tilptų trumpesni P. K—to narių paaiškinimai ir tik po vieną kartą tame pačiame klausime. LSS. VII Raj. K—tas: Org. J. Varnagiris Sek. P. Šlekaitis F. sekr. J. Petrikas Išd. J. P. Čepulis. Šis V. K—to referendumas perėjo per balsus ir balsai pasidalijo šiaip: Už įnešimą: I—mo Rajono J. V. Stalioraitis II „ F. Laurinaitis VI „ M. Michelsonienė VIII „ A. Kvedaras „ „ P. Galskis „ „ P. M. Kaitis. Prieš įnešimą: III „ J. Baltušis IV „ J. K. Gilius „ „ J. Sukys V „ L. S. Kupčinskas VII „ A. Valinčius. Narių nuomonės: J. K. Gilius: Nors aš visada geidžiau, kad komitetai sakytų trumpesnius pamokulus «Kovojo», bet, kad čion paduota, kad būtų aprubežiuota tiktai P. K—tas, tai būtų nelogiška, jeigu V. K—tas draus-tų P. K—tui plačiau vartot organą, o pats V. K—tas pasiektyrė «Kovą» net vedimui diskusijų apie paduotus įnešimus; taigi čion nebutų lygi proga prie organo. Todėl balsuoju prieš.

LSS. V. K—to Referendum N 11.

Įnešimas— Kad «Kovos» administracijoje būtų užlaikoma pirmieviškų laikraščių agentura ir garsinama «Kovojo». LSS. VII Raj. K—tas. Org. J. Varnagiris Rašt. P. Šlekaitis F. rašt. J. Petrikas Išd. J. P. Čepulis. Šis referendumas perėjo per V. K—tą ir balsai pasidalijo šiaip. Už įnešimą: I—mo Rajono J. P. Stalioraitis II „ F. Laurinaitis III „ J. Baltušis „ „ F. K. Vabalas IV „ J. Sukys VII „ A. Valinčius VIII „ A. Kvedaras „ „ P. Galskis „ „ P. M. Kaitis. Prieš įnešimą: IV „ J. K. Gilius

V. „ L. Kupčinskas VI „ M. Michelsonienė.

V. K—to narių nuomonės. J. V. Stalioraitis: Nors panaši agentura neatneš didelės naudos, bet nuostoliai taip—pat menki.

J. K. Gilius: Nepritariu «Kovos» administraciją pavesti agenturai pirmieviškų laikraščių ir garsinti juos «Kovojo». 1. Ir tie laikraščiai vadinasi save pirmieviškais, kurie garbina ir gina dabartinį surėdymą, kurie užpildinėja ant socialistų ir apgina snipus, duodami uodašimtiškiems veikėjams pirmą vietą. 2. Administracija, budama priversta agentaut, turėtų sukitt ant žemeinių išlygų agentaut, nes priverstas derėtis negali. 3. Tie pirmieviški laikraščiai nepršo, kad jiems agentautautume, ir mąsų «Kovai» jie neagentauja. Butų kas kita, jei įnešėjai kalbėtų apie socialistiškus laikraščius.

M. Kopočiūtė—Michelson: Jeigu «Kovos» administracija matys, kad gali kuriuos iš pirmieviškų laikraščių parduot,—gali juos užlaikyt. Taipgi ir užrašant kitus laikraščius, gaunama paprastas agentų nuosimtis. Tai kam da balsuot? Nubalsavus, turėtų užlaikyti tokią agenturą, o jeigu tų laikraščių niekas nepirks, tai bus Sąjungai nuostolis. Lai tokius dalykus tvarko, kaip geriau išpuola, pati administracija. Todėl balsuoju prieš.

Tokiu būdu, 9 balsais prieš 3 nubalsuota, kad «Kovos» administracijoje būtų užlaikoma agentura. V. K—to Sek. L. S. Kupčinskas. LSS. Sek. J. Stasiulevičius.

V. K—to Referendum N 12.

Įnešimas: — Kad «Kovojo» tilptų trumpesni P. K—to narių paaiškinimai ir tik po vieną kartą tame pačiame klausime. LSS. VII Raj. K—tas: Org. J. Varnagiris Sek. P. Šlekaitis F. sekr. J. Petrikas Išd. J. P. Čepulis. Šis V. K—to referendumas perėjo per balsus ir balsai pasidalijo šiaip: Už įnešimą: I—mo Rajono J. V. Stalioraitis II „ F. Laurinaitis VI „ M. Michelsonienė VIII „ A. Kvedaras „ „ P. Galskis „ „ P. M. Kaitis. Prieš įnešimą: III „ J. Baltušis IV „ J. K. Gilius „ „ J. Sukys V „ L. S. Kupčinskas VII „ A. Valinčius. Narių nuomonės: J. K. Gilius: Nors aš visada geidžiau, kad komitetai sakytų trumpesnius pamokulus «Kovojo», bet, kad čion paduota, kad būtų aprubežiuota tiktai P. K—tas, tai būtų nelogiška, jeigu V. K—tas draus-tų P. K—tui plačiau vartot organą, o pats V. K—tas pasiektyrė «Kovą» net vedimui diskusijų apie paduotus įnešimus; taigi čion nebutų lygi proga prie organo. Todėl balsuoju prieš.

V. K—to Referendum N 12.

Įnešimas: — Kad «Kovojo» tilptų trumpesni P. K—to narių paaiškinimai ir tik po vieną kartą tame pačiame klausime. LSS. VII Raj. K—tas: Org. J. Varnagiris Sek. P. Šlekaitis F. sekr. J. Petrikas Išd. J. P. Čepulis. Šis V. K—to referendumas perėjo per balsus ir balsai pasidalijo šiaip: Už įnešimą: I—mo Rajono J. V. Stalioraitis II „ F. Laurinaitis VI „ M. Michelsonienė VIII „ A. Kvedaras „ „ P. Galskis „ „ P. M. Kaitis. Prieš įnešimą: III „ J. Baltušis IV „ J. K. Gilius „ „ J. Sukys V „ L. S. Kupčinskas VII „ A. Valinčius. Narių nuomonės: J. K. Gilius: Nors aš visada geidžiau, kad komitetai sakytų trumpesnius pamokulus «Kovojo», bet, kad čion paduota, kad būtų aprubežiuota tiktai P. K—tas, tai būtų nelogiška, jeigu V. K—tas draus-tų P. K—tui plačiau vartot organą, o pats V. K—tas pasiektyrė «Kovą» net vedimui diskusijų apie paduotus įnešimus; taigi čion nebutų lygi proga prie organo. Todėl balsuoju prieš.

V. K—to Referendum N 12.

Įnešimas: — Kad «Kovojo» tilptų trumpesni P. K—to narių paaiškinimai ir tik po vieną kartą tame pačiame klausime. LSS. VII Raj. K—tas: Org. J. Varnagiris Sek. P. Šlekaitis F. sekr. J. Petrikas Išd. J. P. Čepulis. Šis V. K—to referendumas perėjo per balsus ir balsai pasidalijo šiaip: Už įnešimą: I—mo Rajono J. V. Stalioraitis II „ F. Laurinaitis VI „ M. Michelsonienė VIII „ A. Kvedaras „ „ P. Galskis „ „ P. M. Kaitis. Prieš įnešimą: III „ J. Baltušis IV „ J. K. Gilius „ „ J. Sukys V „ L. S. Kupčinskas VII „ A. Valinčius. Narių nuomonės: J. K. Gilius: Nors aš visada geidžiau, kad komitetai sakytų trumpesnius pamokulus «Kovojo», bet, kad čion paduota, kad būtų aprubežiuota tiktai P. K—tas, tai būtų nelogiška, jeigu V. K—tas draus-tų P. K—tui plačiau vartot organą, o pats V. K—tas pasiektyrė «Kovą» net vedimui diskusijų apie paduotus įnešimus; taigi čion nebutų lygi proga prie organo. Todėl balsuoju prieš.

V. K—to Referendum N 12.

Įnešimas: — Kad «Kovojo» tilptų trumpesni P. K—to narių paaiškinimai ir tik po vieną kartą tame pačiame klausime. LSS. VII Raj. K—tas: Org. J. Varnagiris Sek. P. Šlekaitis F. sekr. J. Petrikas Išd. J. P. Čepulis. Šis V. K—to referendumas perėjo per balsus ir balsai pasidalijo šiaip: Už įnešimą: I—mo Rajono J. V. Stalioraitis II „ F. Laurinaitis VI „ M. Michelsonienė VIII „ A. Kvedaras „ „ P. Galskis „ „ P. M. Kaitis. Prieš įnešimą: III „ J. Baltušis IV „ J. K. Gilius „ „ J. Sukys V „ L. S. Kupčinskas VII „ A. Valinčius. Narių nuomonės: J. K. Gilius: Nors aš visada geidžiau, kad komitetai sakytų trumpesnius pamokulus «Kovojo», bet, kad čion paduota, kad būtų aprubežiuota tiktai P. K—tas, tai būtų nelogiška, jeigu V. K—tas draus-tų P. K—tui plačiau vartot organą, o pats V. K—tas pasiektyrė «Kovą» net vedimui diskusijų apie paduotus įnešimus; taigi čion nebutų lygi proga prie organo. Todėl balsuoju prieš.

V. K—to Referendum N 12.

Įnešimas: — Kad «Kovojo» tilptų trumpesni P. K—to narių paaiškinimai ir tik po vieną kartą tame pačiame klausime. LSS. VII Raj. K—tas: Org. J. Varnagiris Sek. P. Šlekaitis F. sekr. J. Petrikas Išd. J. P. Čepulis. Šis V. K—to referendumas perėjo per balsus ir balsai pasidalijo šiaip: Už įnešimą: I—mo Rajono J. V. Stalioraitis II „ F. Laurinaitis VI „ M. Michelsonienė VIII „ A. Kvedaras „ „ P. Galskis „ „ P. M. Kaitis. Prieš įnešimą: III „ J. Baltušis IV „ J. K. Gilius „ „ J. Sukys V „ L. S. Kupčinskas VII „ A. Valinčius. Narių nuomonės: J. K. Gilius: Nors aš visada geidžiau, kad komitetai sakytų trumpesnius pamokulus «Kovojo», bet, kad čion paduota, kad būtų aprubežiuota tiktai P. K—tas, tai būtų nelogiška, jeigu V. K—tas draus-tų P. K—tui plačiau vartot organą, o pats V. K—tas pasiektyrė «Kovą» net vedimui diskusijų apie paduotus įnešimus; taigi čion nebutų lygi proga prie organo. Todėl balsuoju prieš.

J. Sukys:

Kad tuli klausimai butinai reikalauja plataus apkalbėjimo, tai geriau tegu apkalba, negu netobulai apsvarstę nubalsuoja. Balsuoju prieš.

Kad «Kovojo» tilptų trumpesni P. K—to narių paaiškinimai, įvyksta šešiais balsais prieš penkis. V. K—to Sek. L. S. Kupčinskas. LSS. Sekretorius J. Stasiulevičius.

P. K—to Tarimas N 30.

Pranešimas. Lietuvos Socialdemokratų Partijos Centro Komitetas 19-11 metais paskyrė Tardymo Komisiją ištirti kalboms apie tai, jog Partijos narių tarpe, girdi, atsiradusi provokacija. Berinkdama žinias tam tikrai, Komisija pasitiko tarp kito ko su paskala, kuri metė šėšėlį ant drago Z. A., įtardama jį «apsaugoje» (ochronoje) tarnaujant. Komisija surinko duomenų, kurių patyrė, kad drg. Z. A. įtarimas — tai pilniausias nesuipratimo vaisius, kilęs ačių vardų sumaišymui, ir kad mažiausias abejojimo krislas neliečia gero drg. Z. A. vardo. Atitaisydama savo tardymu, kas neteisingai, ir ne pamatuotai ir be tikusio atsižurėjimo į daromą skriaudą buvo žmonių paleista apie drg. Z. A., Komisija siunčia jam savo draugišką pasveikinimą. Ši Tardymo Komisijos nutarimą LSDP. Centro Komitetas pveda visų draugų žiniai, idant šie atitaisytų padarytą drg. Z. A. nuoskaudą ir nedaleistų platinintis užgaunantioms jo gerą vardą kalboms. LSDP. Centro K—tas. Įnešų, kad šis pranešimas būtų pagarsintas «Kovojo», negarsinant tik Centro K—to narių vardų, dienos ir vietos. 25, VI, 12. A. C. Herman—Purvis V. Černauskas.

Rajonu reikaluose.

LSS. VIII RAJONO ATIDAI VIII Rajono konferencija įvyks 4 rugpjūčio 1912 metų, «Aušros» Svetainėje, 9 val. rytą, 3149 So. Halsted St., Chicago, Ill. Meldžiu VIII Rajono kuopas prisirengti kuo—atsakančiausiai, išrenkant delegatus ir parengiant įnešimus labai rajono ir Sąjungos. Sek. M. M. Juška.

PRANESIMAS I RAJONUI.

Dabartinis I—mo Rajono organizatorius drg. K. Liutkus buvo priverstas gyvenimo aplinkybių aplieiti Conn. valstiją ir 9 liepos atsakė nuo pareigų pildymo. Jo vietą, pagal didžiumą balsų, užims drg. M. Dambrauskas, 77 Drayer St., Waterbury, Conn. I Rajono sus. Sekretorius J. A. Žukauskas.

137 KUOPOS DRAUGAMS.

137 kuopos susirinkimai visada bus laikomi kas pirmą. Pėtničią kiekvieno mėnesio. Sėkantis susirinkimas atsibus 2 rugpjūčio, 8 val. vakare, Vengrų Soc. svetainėje, 321 E. 115 St., Kensington, Ill. Prot. Sek. E. Algimavičiūtė.

Did žmo ūž LIU 137 bai n nių s rikos suva 3. riško knyg ir lai 4. so, ji teori 5. tina, jas re 6. mano gali t pabr 7. darbi suraš 8. mėgs tvart apie 9. kaip šioj k 10. tai di duon darbi kiaus 11. tytoji jaldet tams pama 12. me, k berel rov, o kaltėl Lie didž gietis skaiti nandi cijoje leisto pialg 1815

Clix Cigarettes

Iš maišyto tabako įvairių tautų.
10 cigaretetu už 5 centus.

Didžiausios vertės cigaretai. Tabakai parinkti išlavintų žmonių, kurie pažįsta kiekvieną lapą, kokios jis šalies. Naudingai kuponai kiekvienoje dėžutėje. Susidėk juos. Už 10 kuponų gausi bakšą Clix cigaretų dykai. Parsiduoda visur.

5¢

LIGGETT & MYERS TOBACCO CO.

Musu knygos.

1. *Politiškas minių straiškas* — 8c. Čia skaitytojas už labai mažą kainą įgys teisingą ir akvą aprašymą apie minių straiškus, kurie šioj šalyj nuolat atsikartuoja.
2. *Kudikių vergija laisvoje Amerikoje* — 5c. Nors Amerikos šalis vadinama laisvės šalis, bet ta laisvė didžiai yra suvaržyta kapitalo. Čia puikiai aprašoma kudikių vergija.
3. *Kovotojų Giesmės* — 15c. Kiekvienas revoliucijonieriškos minties žmogus privalėtų turėti savo kaminiame knygynėlyje šią gražią knygėlę kurioj yra daug įspūdingų ir labai gražių revoliucijonieriškų energišku minčių.
4. *Prieškus Engels* — 15c. Tai mokslo draugas K. Markso, jiedu su K. Marksu sutvėrė neišgriaunamą socializmo teoriją; šioj knygėlėj aprašoma apie jo gyvenimą ir darbus.
5. *Moters ir Politika* — 15c. Kai kurie da ir dabar tvirtina, kad moterims neverta užsiimti politika, čia skaitytojas ras teisingus nurodymus apie moteris ir politiką.
6. *Kunigai, bedieviai ir socialdemokratai* — 10c. Daugelis mano, kad tarpe kunigų, bedievių ir socialdemokratų negali būti skirtumo veikiant viešai. Taigi čia yra aiškiai pabrėžta skirtumas tarpe kunigų, bedievių ir soc. demokr.
7. *Darbininkų spauda ir jos priešais* — 10c. Kodėl darbininkai išnaudojami, nevisiems da aišku; šioj knygėlėj surašyta svarbios priešais vargų. Visi perskaitykit.
8. *Valstybė ir Socializmas* — 10c. Socializmo priešai mėgsta tvirtinti, kad socializmui įvykus valstybė bus betvarkė. Perskaityt šią knygėlę turėsite teisingą supratimą apie valstybę ir žingėdžių nurodymų link socializmo.
9. *Ateities surėdymas* — 15c. Žmonės suka sau galvas, kaip bus surėdyta ateityj ir nesuranda teisingo nurodymo, šioj knygėlėj surašyta nurodymai link ateities surėdymo.
10. *Trimitas* (da spaudoje).
11. *Darbininko sveikata* — 10c. Darbininkui sveikata, tai didžiausias turtas, neturėsi sveikatos, neteksi darbo nė duonos — badausi. Čia suprantamai yra aprašyta kaip darbininkas gali išgelbėti savo sveikatą kad ir prie sunkiausių aplinkybių.
12. *Socialdemokratų mokslo pamatai* — 20c. Čia skaitytojas ras aiškiai ir suprantamai surašytus svarbius socialdemokratų mokslo pamatus, taigi jauniems socialistams da neapsipažinuslems su socialdemokratų mokslo pamatais, butinai svarbu ir verta šią knygutę perskaityti.
13. *Prasikaltimai ir Prasikaltėliai* — 10c. Dabartiniam, kapitalo surėdyme, daug žmonių yra kaltinama visai bereikalingai; ši knygutė parašyta žinomo advokato Darov, o, čia jis aiškiai pasako kas tie prasikaltimai ir prasikaltėliai. Tatal kiekvienas turėtų perskaityti.

Liet. Soc. Sąjungos visos šios pamlnėtos knygelės yra didžiai žingėdžios ir naudingos. Tat kiekvienas sąjungietis, o ypač naujai prisirašęs prie Sąjungos turėtų perskaityti jas visas ir kitus paraginti, tuom atliktų labai naudingą darbą. Apart šių knygų, „Kovos“ Administracijoje galima gauti visas kitas knygas, kokios tik yra išleistos lietuvių kalboje. Sykiu su užsakymu siųskite ir pinigų; ant bargo knygų nesiuočiame. Adresuokite:

„K O V A“

1815 E. Moyamensing ave., Philadelphia, Pa.

Kensington, Ill. Ietuvų atidai.

Kas nedėdieni, 4 val. po pietų Palmer Parke tarp 112 ir 113 gatvių (ant lauko) yra rengiami pasikalbėjimai—prakalbos.

LSS. 137 kp. knygynas randasi po nr. 321 E. 115 th st., Vengrų socialistų salėje. Atđaras buna pėtnyčiomis nuo 7 iki 8 val. vakare. Prie knygyno yra skaitykla, kuri atđara per visą dieną. Į skaityklą pareina keli lietuviški laikraščiai. Įėjimas į skaityklą dykal. Knygos skaitymui duodamos iš knygyno visiems dykal.

LSS. 137 kp. susirinkimai buna kas pirmą pėtnyčią kiekvieno mėnesio, Vengrų soc. svet. 321 East 115-th st. Agit. Komitetas.

Atidai 16 vardos liet. skyriaus prie Socialis Party.

Susirinkimas bus 6 rugpjūčio, (August), Darbininkų Klubo salėj, 1182 Milwaukee ave, prasidės 7:30 val. vakare. Draugai malonėkit atsilankyti kuoskaitlingiausiai ir atsiveskit naujų draugų, nes turim daug svarbių reikalų. Sekr. F. Raškevičia.

Reikalingas geras barberys.

Pajieškau gero barberio, mokančio atsakančiai savo darbą. Vieta labai gera ir žmonės apžėlė. K. Ašman, 783 1-st ave., Milwaukee, Wis.

Atidai LSS. 162 kuopos.

Draugai malonėkit nors syki visi atsilankyti kuopos susirinkimaj. Susirinkimas bus 4 august, 9:30 v. iš ryto, 112 Salem st. Bostone. Kuris neužsimokės šiame susirinkime, sulauksim „Kovą“. Sekr. M. K. Virbalas.

Atidai LSS. 83 kuopos.

Mėnesinis susirinkimas bus 2 rugpjūčio, 8 val. vakare, 27 Hudson ave. Malonėkite susirinkti. Komitetas.

Anspauda \$1,25.

Kurios LSS. kuopos dar neturi antspaudų, teiksėtės atsišaukti pas mane, o aš padarau visokias antspaudas dėl visokių organizacijų: gumnės ir metalinės. Reikale rašykite šiuo adresu: W. J. PETKON, 27 Porter st., Montello, Mass.

Pajieškojimas.

Pajieškau savo tikro brolio Lauryno Kavaliaucko, Suvalkų gub., Seinų pav., Mereslavo gminos ir parapijos, Pupasodžio kaimo. Jau apie 20 metų kaip Amerikoje, pirmiau gyveno Plymouth, Pa., o dabar nežina kur buna. Aš jau antaras meta kaip atvažlavau iš Lietuvos ir abai malonėčiau su juom pasimatyt. Meldžiu atsišaukt ant šio antraš: Roie Kavaliauckiutė 536 N. Pecy st., Philadelphia, Pa.

„Kovos“ agentai.

J. A. Tilindis
1115 Exchange ave., E.St.Lois, Ill.
A. Kalasky
Box 1306, Renton, Wash.
M. K. Žvingilas
R.F.D. Simsbur, Conn.
P. Glaveckas
873 Hollins st. Baltimore, Md.

J. Kalakauskas
121 Green st., Worcester, Mass.
J. J. Vaitkevičius
48 Walnut st., New Haven, Conn.
J. Bindokaitis
Henry st., Rochester, N. Y.
P. Šlekaitis
953 Wyoming ave., Pittston, Pa.
V. Patalavičius,
325 N. 2 nd st., Philadelphia, Pa.
A. Kiškunas
88 Charter vak ave., Hartford, Ct.
K. Demikis
41 New Empire st., Wilkes-Barre, Pa.
„Dilgėlės“
2400 5-th ave., Pittsburgh, Pa.

„Aušra“
3149 So. Halsted st., Chicago, Ill.
P. Kaušius
25 W Leonard st., Grand Rapids, Mich.

A. Mizara
242W. Broadway, So. Boston, Mass.
J. Ližaitis
P. O. Box 217, Larksvsle, Pa.
M. Šliakys
Scranton, Pa.

A. Žilinskas
Meriden, Bonn.
P. Šimkus
Columbia Box Lumb. Co. So. Bend, Wash.

F. J. Pobedinski
667 3-rd st., Milwaukee, Wis.
J. Stankus
85 Fremont st., Grand Rapids, Mich.
J. Žvingila
1711 E. Matheny ave., Springfield, Ill.
J. Bukantis,
77a Endicot st., Boston, Mass.

F. Stasiukelis
Bex 1588, Fichburg, Mass.
A. J. Neris
166 Spruce all., Phillipsburg, N. J.
P. Vaitiekunas
827 W. 33 pl., Chicago, Ill.

W. J. Butwell
1381 So. 50-th ave., Cicero, Ill.
D. J. Klinga
49 Limerick st., Gardner, Mass.

A. Kubillus,
1214-17 st., So. Omaha, Neb.
J. P. Čepulis,
1070 Wyoming ave., Pittston, Pa.

J. Ilgaudas,
1613 So. Halsted st., Chicago, Ill.
J. Dementis
25 W: Leonard st., Grand Rapids, Mich.

M. Senkus
46 Knox st., Lewiston, Me.
J. Petrikis
1540 Ross ave., Scranton, Pa.

A. A. Reklaitis
234 Wayne st., Jersey City, N. J.
S. Karalius
342 Lenox st., Norwood, Mass.
K. Šestokas
1671 Milwaukee ave., Chicago, Ill.

A. Vainorius
2220 Tustin st., Pittsburgh, Pa.
G. J. Guzevich
P. Box 155, Benld, Ill.
J. E. Vasaitis
86 30-th st., Detroit, Mich.

A. S. Šmigelskis
95 Weyl st., Rochester, N. Y.
V. T. Jokymas
71 William st., Wallingford, Ct.
K. J. Gelezele
44 Parkin st., Baltimore, Md.

Kellaujanti agentai:
A. Grabauskis ir J. K. Berhylas.

VISU ŽINIAI.
Perkrausčiau savo bučernę ir grosernę į naują ir geresnę vietą, po num. 2230 Fifth av. kamps Bredy st. Kas nori nebrangiai pirkti gerą tavorą, ateikite pas mane, o busite užganėdinti. Su pagarba.
John Kazlauckas
2230 Fifth ave., Pittsburgh, Pa.

„KOVOS“ SPAUSTUVE

SPAUDINAME VISOKIUS SPAUDS DARBUS: plakatus, tikletus, programų, vizitines korteles, konstitucijas, knygas, paveikslus, atvirutes, laiškas, poperas, čarterius ir t. t. Įvairiose kalbose.

„KOVOS“ spaustuvė nuo Naujų Metų žymiai pagerinta. spalvuotas darbas tik ką nesenai investas. Visos mašinos varomos elektriška pajega, todėl darbus visuomet atliekame GREITAI, GRAŽIAI IR ATSAKANČIAI. UŽ LABAI PRIEINAMĄ PREKĘ ir VISUOMET ĮŪŽAKYTĄ LAIKĄ!!

„Kovos“ Spaustuvė prima darbus už mažo vietinų gyventojų, bet ir iš kitu miestu, ekspresu.

Turintieji kokius spaudos darbus, turintieji kokius reikalus kreipkitės ypatingai ar laišku šiuo adresu:

KOVA 1815 East Moyamensing avenue, PHILADELPHIA, PA. TELEPHONE KEYSTONE MAIN, 2958.

Dovanai Knyga.

Kiekvienam prisijusine **Dovanai** pirmą sąsiuva naujo gražaus romano parasytą (garsus francūzų raštininko Emie Zola „DARBAS“). Iš šio romano daugia pasimokysi negu iš keliu mokslišku knygų. Jame aprašoma tikroji meilė, baisioji kovadarbininkų su kapitalistais, parodomos visai darbininkų skurdas ir vargas už darbą, o tučių perkelkimas iš tinginiavimo. Ant galo prodoma aiškiai ir užimančiai kaip patys darbininkai gali perkeisti savo gyvenimą į rojų, kaip paniekintas ir praktiktas darbas lieka švenu. Prisiųsk 3c persiuntimui, o mėg prisijusiac vicų sąsiuva dovanai.

J. ILGAUDAS, 1613 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL.

Lietuvių Socialistų Sąjunga Amerikoje tik ką išleido iš spaudos naują veikalėlį knygėlę

„OTEC KONSTANTIN“

— Arba —

Darbai kunigo Olsausko

— Parašė —

O. BIRMONTAITĖ

Knygute 16 puslapių, kalna tik 5c.

Kas gi iš skaitančiųjų laikraščius nežino kokius darbus yra padaręs tas garsusis „svečias nebuvelis“ Lietuvoj ir rinkęs aukas Amerikoje. Taigi šioje knygėlėje skaitytojas ras daug įspūdingų ir gaudingų vietų, — aiškiai pamatys darbus da didelio veikėjo. Ačiu Otea Konstantina pasidaravimui daug nekaltų moterų ir vaikų verkė išstremto ar kalėjime sėdinčio savo numylėto tėvo-duondavio. Todėl patariame kiekvienam nusipirkti šią knygutę ir atidžiai perskaityti. Gaunama vien tik:

„KOVOS“ ADMINISTRAC.
1815 E. Moyamensing ave., Philadelphia, Pa.

Telephone So. Boston 845 M

Dr. F. Matulaitis

495 Broadway
SO. BOSTON, MASS.

Ofiso valandos:
Nuo 12-2 dieną ir nuo 7-9 vakare.
Nedėdomis iki 3 val. po pietų.

FARMAS PARDUODU.

Lietuvių Kollonija
Michigan Valstijoje.
Kur turi pirkti 105 lietuvių farmas. Mason County turi pardavimul gyvenamų farmų su triobomis ir sodniai. Žemė molis su smlelu ir juodžemis. Lake County turi pardavimai daugybę neišdirbtos, geros žemės farmoms. Parduodu pigiai ir ant lengvo išmokėjimo. Adresuokit tuojaus gausit lietuvišką informacijos knygėlę ir mapą DOVANAI.

ANTON KIEDIS,
Peacock, Lake County, Michigan.

Siunčiu pinigus į visas pasaulio dalis

ESU PO KAUCIJA.

Jel Jums, skaitytojai, patinka „Kova“ su mano raštais ir mano redaguojamos „Dilgėlės“, tai patiks ir šis teisingas mano patarnavimas pinigų siuntime. O jūs siųst pinigų per mane, aš siųslu savo raštus Jums į „Kovą“. Nuo Jų priklausu, kad galėčiau „Kovoj“ rašyt. Rašymas yra darbas. Dirbt be jokio uždario nevisada galima. Savęs nenuskriausdami, paremsit mane nors menku uždarbiu ir aš galėslu „Kovoje“ rašyt. Ranka ranką mazgoja — ar ne? Pinigų kalnas tuo prisluoči, kas tik pasiekalauja.

J. BALTRUŠAITIS,
2400 5-th ave., Pittsburgh, Pa.

23 AKMENAI „RAILROAD“ LAIKRODELIS.

575

Auske užsakomas ir užstatomas, varams ar motorims. Aukso degtas, gyvartuotas 20 metų. Likutai abipual uždaroni, grahiat engraverio. Abiuridiki tel. stinai laikio laik.

Specializacijai vertojamas per varnastandus prie geležinkelio ir per motaikulandus. Paiešime vyriašk ar motoriška laikrodinį gerą pareikalavimą ir antraš per C.O.D. laikdžiame išsageimtuoti ir užmokėti tik \$5.75 eksprent. Jel rasite nedinkanti, sugrąžinkite. Atmink, kad ta gal už panasių laikrodinį užmokėtum \$30.00, jei jį tan siulytų pirkti laikrobiau pardavojas. Prie laikrodėlio mėg duodame 14 karato pasaukuota rėžėlį su brolioku dykal. EXCELSIOR WATCH CO. 908 Athenaeum Bldg., Chicago, Ill.

SOCIALISM IS COMING—NOW

By WINFIELD R. GAYLORD

A Powerful, Illustrated Propaganda Pamphlet Showing the

SOCIALIST PARTY TRADE UNIONS & CO-OPERATIVES

the three ways in which the Toiler is winning his way to Freedom.

1 Copy - \$.10
12 Copies - .75
100 Copies - 5.00
Sent Postpaid

LABOR PUBLISHING CO.
966 Chouteau Ave. ST. LOUIS, MO.

IGNAS RUDMINAS
Aptlekorius
263 N. 12-th Street
Philadelphia, Pa.

Rusiškai—Amerikoniška LINIJA

Geriansi, didžiausi ir greičiausi laivai, atlieka tarnystę tarp Rusijos ir Amerikos nestodami net didžiausiuose portuose. „Czar“, „Kursk“, „Russia“.

Į Roterdamą į 8 dienas; į Liepāj — 11d.
\$33.00 III Kilasos \$35.00
\$48.00 II „ „ \$50.00
\$65.00 I „ „ \$75.00

Sekantis išpaikimas iš New Yorko:
RUSSIA rugpjūčio 10
KURSK, rugp. 21
CZAR, [New] rugpjūčio 7.

Dėl platesnių informacijų kreipkitės pas mūsų agentus, arba pas generalinį agentą:

A. E. Johnson & Co.
Gen. Pass. Agent
27 Broadway New York.

Feeling "Fit" Every Day

Influenzos arba imedies užpuolimai naktimis arba kosulys ir diegimai jūsų raumenyse iš nusidirbimo, nepaguldys jus, jeigu turėsit

Dr. Richter's Pain-Expeller

savo namuose ir tuojaus imsite vartot. 25c. ir 50c. aptiekose. Sergėklis pamėgdžiotų vaisty.

F. AD. RICHTER & CO., 215 Pearl Street, New York
Richter's Congo Pills yra geros nuo vidurio sukietėjimo. 25c. ir 50c.

7-Čerauninkų skaitlinė - 7

Jau 7-tus metus eina tos "DILGELES", dvisavaltinis laikraštis su raštais ir paveikslais; 7-tus metus čeruoja protus nuo nesmononių ir minties grybų, atidaro jiems vartus į taisybę.

Kiekvienam "Dilg." num. yra šie skyriai: Amer. žinios, žinios iš pasaulio, iš Lietuvos, koresp. iš liet. pūdyių; **Ką šneka Dilgė Kristė su Ildegiu**, Redakcijos pastabos, Laikraštinių dirvonai; Apsakos, eilės, satyros ir juokai; Laikraštinių ir Spaustuvinių, Vietinės naujienos; ir beveik kiekvienam ar kas antram num.: Informacijos biuras (klausimai ir atsak.). Teisų skyrius, Kalbos valymas, Liet. humoras; skyriaus mokslėjų, motinų ir tėvų, draugijų, kooperacijų, teatro ir t.t. Taip eidamos gery "Dilgėles" jau gavo daug gerų ir kelių geriausių, visų drausulių gerbiamus rašėjus — per tai da labiau kasyklis pasigerina. "Dilgėlių" kaina metams 1 dol. pusel metų 60 c; į visas šalis. Verta tuojaus užsisakyti — nleko nelankit. Adresuokit:

Baltrušaitis Bros.
2400 5th ave., Pittsburgh, Pa

Vienatinė Lietuvių Unijos Spaustuvė

Su organizuotais unijistais darbininkais, kuri turi pilną teisę vartoti ant spaudinių Unijos žymę arba (Union Label) — pripažintą per visas Unijas ir Amer. Fed. of Labor. Draugai darbininkai unijistai remkite savuosius ir reikalaukite spaudos darbus su Unijos žyme ir su šituo mūsų numeriu 437. Mūsų spaudinime viską, nuo mažiausio iki didžiausio, įaigu nori gauti gražų teisingą spaudos darbą, pavesk jį mums.

J. Ilgaudo Spaustuvė
1613 So. Halsted St., CHICAGO, ILL.

Amerikos kalendorius.
Išleido
J. ILGAUDAS.

Labai puikiai padarytas, knygos formate, su gražiais paveikslais ir žingėdžiais straipsniais. Todėl patariame kiekvienam sąjungiečiui turėti savo namuose tą kalendorių. **KAINA..... 25c.**

Gaunamas "Kovos" Administr.
1815 Moya. ave., Philadelphia, Pa.

"Kovos" Redaktorius
K. Vidikas,
1815 E. Moyamensing ave., Phila., Pa.
Literatūris Komitetas
J. Ilgaudas,
1841 So. Halsted st., Chicago, Ill.
F. J. Bagočius,
28 Broadway., So. Boston, Mass.
S. Strazdas,
2030 Canalport ave., Chicago, Ill.

"Kovos" Administratorius
A. Žymontas,
1815 E. Moyamensing ave., Phila., Pa.
Rev. ir Kank. Šešpimo Komitetas
Pirmninkas J. Saltis,
120 Grand st., Brooklyn, N. Y.
Sekretorius J. Bulota,
523 W. Barre st., Baltimore, Md.
Izdininkas J. Ramanauskas
Box 163, Minersville, Pa.

L.S.S. rajonų sekretorių antraštai.

I. J.A. Žukauskas 77 Drayer st. Waterbury, Conn.
II. A.J. Neris 166 Spruce Alley. Philadelphia, N.J.
III. J. Brazdukas 2400 Fifth Ave. Pittsburg, Pa.
IV. M.J. Iškauskas 146 Morris st. Jersey City, N.J.
V. A. Stančiškis 39 E Centre st. Shenandoah, Pa.
VI. J. Undzius 242 Broadway So Boston, Mass.
VII. P. Šlekaitis 953 Wyoming Ave. Pittston, Pa.
VIII. M.M. Juška 2336 So Oakley Ave. Chicago, Ill.
IX. V. Vasilius 1415 So Wisconsin Ave. Sheboygan, Wis.

Veik. Komiteto narių antraštai.

I. J.V. Stalloraitis 74 Cherry st Wallingford, Conn.
II. J. Laurin. 1019 Elm st. Easton, Pa.
III. J. Gaigalas 4750 Cambridge st Philadelphia, Pa.

I. Rosenbaum,
SENIAUSIA
Lietuviška Banka
Philadelphiaje, Pa.

Parduoda laivakortes ant geriausių linijų laivų. Išmains pinigus ir išsiunčia po gvarancija į visas šalis svieto. Atlieka tą greitai, atvangiai ir pigiai

Agentūra geležinkelių tikiety.

Parduodame geležinkelių tikiety visus miestus Jungtinių Valstijų.

605 So. 3-rd st. Philadelphia, Pa.

Skaitlykit ir užsirašykite vienatinį Rnsų Socialistų savaitinį laikraštį Amerike

Novy Mir

(Naujas Svetas)
Prenumerata metams \$1.
" Kanadoj \$1,50
Pav. num. Amer. 2c. Kanadoj 3c. Adresas:
"NOVY MIR"
242 Broome st., New York,

Ketstone Phone Main 14-28.
Bell Phone Lombard 2506 A.

Dr. Philip ROVNO
423 Pine st. PHILAD., PA.

Priėmimo valandos:
Nuo 10 ryto iki 3 P.M. Nuo 6 iki 8 vak.
Galima susikabēt rustikai ir lenkiskai.

PARDUODU LAIVAKORTES
ir eluoniu pinigus. Atlieku visokius spaudos darbus. Užrašu lietuviškius laikraščius. Turu agentūrą spaugo su tuo ugnies. Priimu pinigų taupinimui.

P.M.KAITIS
narys 81 kp. L.S.S. ir 15-os vardos Soc. Partijos
1607 N. Ashland ave., Chicago, Ill.

BUK MANDAGUS!
nusiiprk
ETIKETA
arba

Taisyklės, kurių kiekvienas turi prisilaikyti apsiėjime su kitais. Ten rasit suvirš 300 pamokiniū gražaus pasielgimo dēl visų, visokiuose atvėjuose. Kaina 25c. (g)

Mary M. Rice-Herman,
112 E. 19-th st., New York, N. Y.

L.S.S. Viršininku adresai.

Veik. Kom. Susinešimū Sekretorius
L. S. Kupčinskas,
217 E. Centre st., Shenandoah, Pa.
Pildantysis Komitetas:
A. C. Herman-Purvis,
43 E. 22nd st., New York, N. Y.
V. Černiauskas,
1711 Matheny ave., Springfield, Ill.
A. Bernotas,
1815 E. Moyamensing ave., Phila., Pa.
L.S.S. Centro Sekretorius
J. Stasiulevičius,
1815 E. Moyamensing ave., Phila., Pa.

DIDIS GYDYTOJAS
DR. IGNOTAS STANKUS, M. D.
VIENTINIS TIKRAS LIETUVIS
DAKTARAS PHILADELPHIJOJE.

Gydo visokias ligas: vyrų, moterų ir vaikų. Atsinaukusiems iš toliaus per laiškus suteikia daktarišką rodą dovana. Atėjusiems į ofisą ištyria geriausiai ligas ir duoda savo gyduoles už menką užmokestį. Jis turi didelę medikaliską praktiką, kaip tai: pabalgs Medikaliską, Univeritetą, buvo miestavų daktaru mieste Indianapolis, Ind. ir balgs mokslus didžioje mokyklėje THE NEW YORK POST GRADUATE MEDICAL SCHOOL and HOSPITAL. Dabar gydo visokias ligas su gyduolėmis, darimu operacijų ir su elektrikos mašinomis.

PASARGA. Neklausykite žydbernių humbugo Medical Clinic, katras sako, kad su X-ray jokios ligos negalima surasti. Aš su pagelba X-ray surandu pasekmingai šias ligas: Augančius akmenis tulžyje ir kepenyse (gall-stones), akmenis angančius inkstuose (Nephrolithiasis), akmenis augančius puslėje, ronas skilvyje (gastric ulcers), šmarintus kaulu narius, sulaužytus kaulus, ir t. t. Apsisaugokite ju tos naujos daktariškos knygos, nes ja ne daktaras rašė, bet žydberniai, kurie tarnavo pas New Yorko šarlatanų Collins ir Ferdiele Hartman. Sulig suklijimo į turmą New Yorko šarlatanų, jų tarnai, žydberniai, atsiriolėno čionai, užlėdėjo tą humbugo Medical Clinic, katras jokios ligos negalį surasti su X-ray. Apsisaugokite ju visokiu laišku ir knygu, nes ant jų nėra pasirašiusio daktaro, o kas bijo savo vardą pasirašyti, tai ten yra apgavystė.

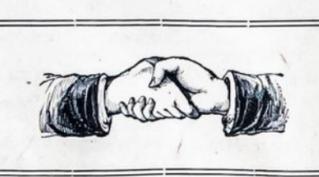
Turiu šimtus padėkavonių. Kelias čionai talpinu:

Aš Juozapas Svilba, 1011 Carlton St., Philadelphia, Pa., daug daktaru atlankiau, o nei vienas negalėjo manęs išgydyti, bet daktaras Ignotas Stankus su pagelba X-ray mane išgydė. Ištaru širdingai ačiū.

Petras Sulis, 29 Green Place, Campello, Mass., taip rašo: Mano moteris ilgai sirgo ir išgydyti jos negalėjo. Ji turėjo kosulį, skreplavimą, skaudėjimą paširdžiu ir krutinėje. Kuomet atsiaukiau pas daktara Ignotą Stanku ir šital jis išgydė mano moterį su pirmu pasuntimu gyduoliu. Dabar didžiai širdingai ačiū už geras gyduoles. Dieve duok jam ilgą amžių, kad galėtų ir kitus sergančius gelbėti.

Is Brooklyn, N. Y., 38 So. 2nd St. Mane išgydė daktaras Stankus nuo išėrimo veldo, šlinkimo planku, greitai supykimo ir išgasclo. Judo Dailidai nitė. Tos padėkavonės yra įdėtos su pavelljmu pačiu paoljenta.

DR. IGNATIUS STANKUS, M. D.
1210 So. Broad St., Philadelphia, Pa.
Ofiso (Nuo 9 iki 1 po pietu ir nuo 7 iki 9 vakare. Subatomis nuo 10 valandos ryto iki 8 val. vakare. Nedėlomis nuo 1 iki 4 val. po pietu.

Kiekvienas Sąjungietis turėtų tēmyti į Sąjungos abelbus reikalus ir rupintis apie savo organizacijos gerovę. Juo daugiau Sąjungiečiai rupinsis savo organizacijos reikalais, tuo organizacija labiau ir labiau bujos ir atneš daugiau naudos platesniai visuomenės daliai. Užtat reikia atsakančiai susipažinti su organizacijos pamatinėmis taisyklėmis. Tam tikslui

Lietuvių Socialistų Sąjunga Amerikoje
— Išleido savo —
Konstitucija
(Istatus)

Kurią, prigulinti prie L.S.S. Sąjungos turėtų perskaityti **Kaina kuopoms — 5c., pavieniams — 7c.** Tai gi Draugai, kas da neturite konstitucijos malonėkite tuojau pareikalauti iš "Kovos" Administracijos sykiu prisiusdami ir minėtą užmokestį. Lauksime užsakymų. Visuomet adresuokit: :: :: ::

"KOVA"
1815 E. Moyamensing ave., - - Philadelphia, Pa.

Dabar tik išslydus sceniškas, revoliucioniškas veikas — drama vienoje veikmėje:

"Penktas Prisakymas"

Parašyta žomo mūsų rašytojo dramaturgo **Br. Vargšo**

Dalyvauja tame veikale 7 ypatos; lošti lengvas. **Knygutes kaina 10c.**

Todėl L.S.S. kuopos kuriuos turi sykių ir teatrališkus rādus ir teatrališkos draugijos, lai tuojau rengisi lošti šią naują dramą "Penktas Prisakymas" tikriname, kad šis veikalas užga-nėdins kiekvėnā revoliucijoniškos minties žmogui ir suteiks laugiau energijos tolesniam veikimui revoliucioniskame darbe.

"Penktas Prisakymas" gaunamas tik
"Kovos" Administracijoj:
1815 E. Moyamensing ave., Phila., Pa.

"LAISVĖ"

Visuomenės, Kulturos, Politikos, Literatūros, Populiariškai-Moksliskās LAIKRAŠTIS

Eina du sykiu savaitėj: Utarninke ir Pėtnyčioj.

Laikraštis "LAISVĖ" didelio formato, talpina raštus geriausių raštininkų ir visuomet pilnas naujaušų ir tikrausių žinių. "LAISVĖS" prenumerata Syvuntose Valst. metams 2 dol., pusmečiui 1 dol. Užrubežiuose — metams 3 dol., pusmečiui — \$1.50.

Ant pažirėjimo siunčiam vieną numerį DYKAI!

Užsirašant laikraštį arba turint kokius nors reikalus adresuokite taip:

"LAISVĖ" 242 West Broadway
SO. BOSTON, MASS.

Platinti 'Kova' - pelnas

NEABEJOJAME, kad kiekvienas draugas, prigulintis prie Lietuvių Socialistų Sąjungos, tos vienintelės lietuvių darbininkų organizacijos Amerikoje, kuri pasiskyrė sau už tikslą skleisti į skriaudžiamų darbininkų minią socializmo idėją ir nori koku nors būdu prisidėti prie to prakilnaus, idėliško ir daug pasiėvntimo reikalaujančio darbo.

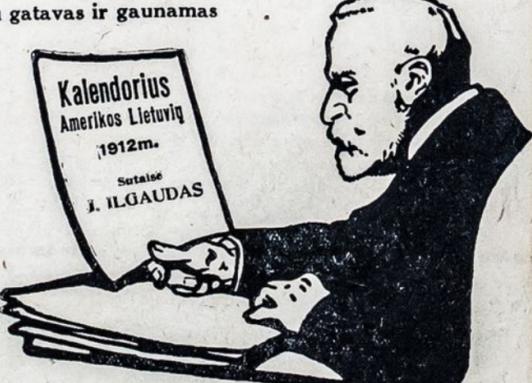
Skleisti socializmo idėją galima įvairiais budais. Bet parankiausiai yra — platinant "KOVĄ". Dabar, kuomet "KOVĄ" — draugai galima sakyti — **pilnai atsako savo tikslui, butina pereiga kiekvieno sąjungiečio yra platinti ją.**

Tam atsirado puiki proga. Pagal nutarimą P. K. to, "KOVOS" administracija išleido tam tikras **Prenumeratos Kortas.** Tos kortos parduodamos kiekviena po 25 c. Bet platinimui pirkti reikia nemažiau kaip už \$1,00, o už tai gaunama penktas kortas. Tokiu budu platintojas pelno 25 centus. Už vieną prenumeratos kortą "KOVĄ" siunčiama šešias savaites.

Panašiai platina savo laikraščius ir kitų tautų cocialistiškos organizacijos. Tai kodėl gi ir mes negalime panašiai daryti? Toks darbas atneš daug naudos Lietuvių Socialistų Sąjungai, mums patiems ir liaudžiai. Bandykim pasidarbuoti. Draugai! Nuširdžiai kviečia Jus "KOVOS" administracija, vardan mūsų prakilnaus ir didelio darbo, tuojau užsisakyti **Prenumeratos Kortas** ir įprogai pasitaikius, parduvinėti ir platinti "KOVĄ", o sykiu ir socializmo idėją.

"KOVA", 1815 E. Moyamensing Ave., Philadelphia, Pa.

Jau gatavas ir gaunamas

Kalendorius
Amerikos Lietuvių
1912m.
Sutaisė
J. ILGAUDAS

TURINYS: Peržvalga; Pramonė ir Prekyba (G.J. Leveskio ref.); Naminių Higiena (M. Jurgelionienės ref.); Iš sveikatos srities (Dr. A.L. Juška); 10metinės "Ausros" sukaktuvės; Ediso gyvenimas ir darbai; Nuo kada žmonės matoj Gegužės; Nuo ko pačina raudonoji Vėliava; Kaip likti piliečiu (liet. ir angliskai); Patarimai gyvenimui; Eilės; Informacijų Skyriai; Pasakalės; Įvairūs Receptai; Visokios Statistikos; Juokai ir šaip įvairūs raštai ir naudingos žinios. Puikiai iliustruotas; daug paveikslėlių ir pagražinimų. Naudingiausias, gražiausias ir geriausias už visus Kalendorius. Didumo 7x10 colių, 100 ar daugiau puslapių.

Kaina 25 centai. Agentams geras uždarbis.

Kas prisisų 25c. tam pridėsimė gražų kiėseninį kalendorių **Dovana.**

J. ILGAUDAS, 1613 S. Halsted st., Dept. 3, Chicago, Ill.

1815 E.

Sav. Iteina

LIE SA (Inkorp)

Metams Pusei ir Appara

Adm

Su vis adrest:

1815 E.

No. 3

Dr. Seil

Austi kandidata kė prak Klausytoj tlius. Vi išstuntinė užkvietim prakalbu tikybu ku ju partijų su aiškin sytojai b galėjo del nimų kalb

Dr. J. Hai public somas. Jc dyti nei 10 ko kai-ka tokioje ka Pietri labai mai kalbėtoju; prielankia Gal tai da nedaug so jiems mal pietinės v ltreidžių v

Baltveidž

Rome veidžių su ir sužeista sužeista 4. to, kad v negrą.

pravių ne ir priiše kur ir buy kinlo sutr

Ką reišk

Augš ardes St Dėlei to d panija de išardymo \$675, o da

Polcija

Polic. l už

New nantą C. A dalyvavir liaus, pris Jury) itar žmogūdži, Tombs ka be kaujcij

Beck lė. Jack Vallon. rinkdavo gamblerų gamblerys žmogūdž jo, kaip u lon — J ninkas ir Jack keris gum lių, jrem blogai, je Rose liud ir Vallon. mušėjų v uis, "W Horowitz. Beck mušėjus i